

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Motivace adolescentů k tetování

Vypracoval: Kateřina Strnadová
Vedoucí práce: Mgr. Jana Kouřilová, Ph.D.

České Budějovice 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Janě Kouřilové, Ph.D. za poskytnuté cenné rady, připomínky a věnovaný čas. Dále bych chtěla poděkovat všem svým respondentům, kteří svou ochotou k rozhovoru též přispěli k vypracování této bakalářské práce. V neposlední řadě děkuji celé mé rodině a blízkým za psychickou podporu a trpělivost během celého studia

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je identifikovat motivy vedoucí k tetování u adolescentů. Teoretická část je zaměřena nejprve na historický vývoj fenoménu tetování a jeho jednotlivé styly (Old School, New School, Tribal atd.), užívané v dnešní době. Následně se práce zabývá otázkou motivace a motivace k tetování a v závěru je vymezeno vývojové období adolescence. V praktické části byl proveden kvalitativní výzkum prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů se šesti respondenty ve vývojovém období adolescence. Následně byly výsledky interpretovány s ohledem na stanovené výzkumné otázky. Bylo zjištěno, že mezi těmito adolescenty neexistuje jednotný motiv pro tetování, ale objevuje se například touha odlišit se, ozdobit své tělo a zvýšit si tak své sebevědomí či získat něco, co se dotyčnému velmi líbí.

Klíčová slova

Motivace, adolescence, tetování

Abstract

Aim of this work is to identify the motives of tattooing by adolescents. The theoretical part at first focuses on the historical development of the phenomenon of tattoos and the different styles of tattoos (Old School, New School, Tribal etc.) used nowadays. Subsequently, the work deals with the question of motivation and motivation for tattoos and the conclusion defines developmental period of adolescence. In practical part there was conducted qualitative research in the form of semi structured interview with six respondents in the developmental phase of adolescence. Subsequently, the results were interpreted according to the research questions. It was found out, that among their adolescents, there is no single motive for the tattoo, but it can be, for example, the desire to differentiate, adorn their body and increase self-esteem or get something like concerned.

Key words

Motivation, adolescence, tattoos

OBSAH

ÚVOD	7
1 TEORETICKÁ ČÁST	9
1.1 Vymezení pojmu tetování	9
1.2 Funkce tetování	10
1.3 Historický vývoj tetování	11
1.3.1 Afrika.....	12
1.3.2 Amerika	12
1.3.3 Asie.....	12
1.3.4 Austrálie	13
1.3.5 Evropa.....	14
1.4 Tetování v moderní společnosti	14
1.4.1 Stav ve 20. a 21. století.....	14
1.4.2 Moderní způsob tetování	15
1.4.3 Právní legislativa	16
1.4.4 Zdravotní rizika, odstranění tetování.....	17
1.5 Styly a základní motivy tetování.....	18
1.5.1 Old School	19
1.5.2 New School	19
1.5.3 Tribal	19
1.5.4 Japonský styl	19
1.5.5 Portréty, fauna a flóra, fantasy	20
1.6 Motivace k tetování.....	21
1.6.1 Základní kategorie motivů vedoucích k tetování	22
1.6.2 Tetování jako technika zdobení těla	22
1.6.3 Tetování jako způsob sebevyjádření	23
1.6.4 Tetování jako prostředek komunikace.....	24
1.7 Osobnostní charakteristiky adolescentů s tetováním	24

1.8 Změna vnímání adolescentů s tetováním	25
1.9 Tetování v kontextu s rizikovým chováním u adolescentů	26
1.10 Souvislost tetování se záměrným sebepoškozováním.....	27
2 VÝZKUMNÁ ČÁST	28
2.1 Cíl práce	28
2.2 Základní výzkumné otázky	28
2.3 Vedlejší výzkumné otázky	28
2.4 Sestavení otázek do rozhovoru.....	28
3 METODOLOGIE	30
3.1 Typ výzkumu - kvalitativní výzkum	30
3.2 Použitá metoda	30
3.3 Výzkumný vzorek	31
3.4 Realizace výzkumu	32
3.5 Etické aspekty výzkumu	33
3.6 Analýza dat.....	34
4 VÝSLEDKY	35
4.1 Motivace adolescentů k tetování.....	36
4.1.1 Způsob rozhodování	36
4.1.2 Vliv okolí.....	39
4.1.3 Faktory ovlivňující vzhled tetování.....	40
4.2 Motivace k dalším tetováním	41
4.2.1 Před aplikací tetování	41
4.2.2 Průběh tetování.....	42
4.2.3 Po procesu tetování.....	43
4.3 Shrnutí výsledků.....	44
5 DISKUZE.....	48
6 ZÁVĚR	50
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	51
PŘÍLOHY	

ÚVOD

Napsat bakalářskou práci na téma Motivace adolescentů k tetování jsem se rozhodla, protože mě tetování už delší dobu fascinuje. Musí mít ale nějaký hodnotný význam a být originální. Já sama jsem se k aplikaci tetování ještě neodhodlala, jelikož si uvědomuji, že tento způsob zdobení těla je celoživotní a je tedy potřeba si ho dobře promyslet. Proto jsem se rozhodla zaměřit se na současné adolescenty, o kterých se domnívám, že se nechávají tetovat hlavně z důvodů naplnění nějaké konvence jejich sociální skupiny a byli tak mezi svými vrstevníky stále „in“. Jelikož se právě v období adolescence zvyšuje vliv vrstevníků. V této práci se pokusím zjistit, zda jsou mé domněnky oprávněné.

Pokusím se zde odhalit, jaké jsou motivy k tetování u adolescentů. Zda chápou tetování hlavně jako jeden z mnoha módních trendů, nebo pro ně má tetování nějaký skrytý význam. Dále mě zajímá, kde se nechali inspirovat náměty pro své tetování, kolik času věnovali shánění informací o tetování apod.

Tetování přidává na zajímavosti fakt, že je jedním z nejstarších a nejrozšířenějších způsobů zdobení těla. V průběhu jeho tisícileté historie docházelo k neustálému pozměňování významů, technik i společenského nazírání. Tento trend je ale stále velmi rozporuplný, na jedné straně může vzbuzovat libost a na straně druhé nelibost.

V teoretické části se zaměřím také na historii tetování, jelikož se jí v bakalářských pracích na podobné téma většinou nevěnuje příliš pozornosti, pokusím se tedy popsat historické kořeny tetování, ale i jeho význam v dnešní době. Krátce zde popíši techniky skarifikace a Mehndi, které s tetováním úzce souvisí. Dále zde uvedu i informace o některých motivech a stylech užívaných ve 21. století, jelikož se na ně zaměřuji v rozhovoru. Na začátku své práce bych chtěla také vysvětlit samotný pojem tetování a uvést několik výzkumů, ve kterých se autoři zabývají motivací k tetování.

Cílem praktické části je zjistit, jaké důvody vedou adolescenty ke zdobení jejich těla tetováním. Základní výzkumný vzorek tvoří chlapci a dívky ve věku 15 až 20 let, alespoň s jedním tetováním. Ve zkoumaném souboru se ale objeví i respondent ve věku 21 let, jelikož rozhovor probíhal krátce po jejích narozeninách. Data budu sbírat kvalitativně

vní metodou, a to polostrukturovaným rozhovorem. Následně provedu vyhodnocení dat pomocí otevřeného kódování.

Poznatky k teoretické části budu čerpat převážně z knihy *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla* od Martina Rychlíka, která je z české literatury nejobsáhlejší. Na toto téma není velké množství dostupné literatury v českém jazyce, a proto budu vycházet i z cizojazyčných článků v odborných časopisech.

Doufám, že tato bakalářská práce bude sloužit jako shrnutí nejdůležitějších poznatků o tetování a také o motivaci k tomuto druhu zdobení těla.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Vymezení pojmu tetování

Tetování spadá pod umění body-artu, tedy zdobení lidského těla (kůže), které je trvalé a uměle vytvořené člověkem. Mnoho lidí si pod pojmem tetování představí „pouze“ obrázek na kůži, proto zde předkládám několik příkladů, jak tetování definují odborné zdroje.

S pojmem tetování – „anglicky *tattooing*, německy *tättowierung* a francouzsky *tatoua*“ (Velkoborský, 1966, s. 563) se poprvé seznámil James Cook v roce 1967 a následně se pak prosadil do hlavních světových jazyků. České slovo tetování je odvozeno z anglického *tattoo*, které bylo přejato z polynéského *tatau* (Spennemann, 2007). *Tatau* znamenalo „označovat“, jemu příbuzné samojské *tatau* znamenalo „kreslit“ a malajské *tatu* byl výraz pro „ránu“ a nebylo nějak významově odlišné (Rychlík, 2005).

Tetování můžeme označit jako trvalou pigmentaci kůže s ozdobným účelem. Ta vzniká záměrným poraněním kůže a následným vpichováním barvy (Malá ilustrovaná encyklopedie, 1999). Podobně definuje tetování Hartl a Hartlová (2000, s. 620) jako „*zdobení kůže vpichováním barvy, čímž vznikají trvalá vyobrazení*“. Obecně tedy Tatuáž spočívá v porušení kůže a vložení barviva pod její povrch. Pokožka se následně zahojí a barvivo vytvoří trvalou skvrnu. Tato vyobrazení jsou odstranitelná pouze broušením kůže či laserem. Je tedy vidět, že tetování je celoživotní narušení pokožky, po kterém i při odstranění pigmentace laserem zůstanou jizvy. Tetování je tudíž závažný krok, který člověku změní zevnějšek na celý život (Lžička, 2013).

Z hlediska složitosti tetovaných motivů popisuje Nováček (1937) tetování jako zdobení těla kresbami nejrůznějších motivů na lidskou kůži. Přičemž se nejčastěji jedná o primitivní ornamentiku. Dle Beckera (2007, s. 296) může tetování také sestávat „*z magických nebo symbolických motivů, znamení hodnotního zařazení nebo může být tetovány motiv jen ozdoba*“.

Hartl (1993, s. 213) uvádí, že „*dříve bylo tetování považováno za sebepoškozování, dnes jako způsob mimoslovní komunikace, jíž jedinec vyjadřuje příslušnost k určité profesi (námořníci) či subkultuře (kriminální)*“. Naopak Ferguson a Procterová (1998, s. 7) vidí tetování jako „*jedinečnou, nesnadnou formu umění, protože musí existovat na stále se měnícím, napínajícím se, pohybujícím se a žijícím plátně*“.

Na závěr bych chtěla zmínit jednu antropologickou poučku: „Čím více je daná činnost rozšířená, tím je starší“, což u tetování rozhodně platí. Jelikož se provádí od Aljašky k Japonsku, od Sibíře k Polynésii, od Indie po severní Afriku (Ferguson & Procterová, 1998).

1.2 Funkce tetování

Kapitoly o funkcích tetování a o motivaci k tetování se sice prolínají, ale přesto jsem se rozhodla je oddělit, protože často funkce tetování není totožná s motivací k němu.

Tetování má mnoho funkcí a v každé kultuře jiné. Proto zde uvádím více teorií o funkci tetování. Ve většině dnešních kultur má ale zdobení těla převážně sociální funkci a má nám tedy ukázat, k jaké společnosti tetovaný/á patří (Ferguson & Procterová, 1998). Nejprve je ale potřeba vysvětlit, jak se stane tetování trvalým, aby mohlo některou funkci plnit. Nejdůležitějším prvkem pro tetování je samozřejmě kůže, která slouží jako podkladový materiál. Pokožka se skládá ze tří částí. Svrchní část tvoří pokožka (epidermis), dále následuje škára (dermis) a poté podkožní tkáň (hypodermis) (Nováková, 2011). Tetování musí být vpraveno mezi pokožku a škáru, kde ulpí na žilkách a cévách a díky tomu ani po měsících nevymizí.

Tento druh zdobení těla byl dříve také nedílnou součástí rituálů primitivních národů, což můžeme označit jako jeho primární funkci. Za rituál pak můžeme dle Komárka (2000, s. 145) označit proces, *„který ztratil svou původní funkci, je pouze více či méně stylizované naznačován a jeho smysl je nějakým způsobem přeznačen, většinou ve stylu nějaké komunikační či znakově-symbolické funkce“*. U těchto přírodních národů sloužilo tetování jako domnělá ochrana před nemocí nebo jako označení příslušnosti k určitému kmeni apod. (Příruční slovník naučný, 1967). Ale například pro australské domorodce mělo umění tetování kromě výše zmíněných základních funkcí ještě další tři účely. Za prvé zdůrazňovalo přitažlivost. Muž nebo žena byli pak chodící galerií a toto umění představovalo formu bohatství, ale bylo i výrazem krásy. Dalším smyslem tetování bylo zaznamenání významné události jako svatba, křest, smrt blízkého aj. Takové tetování domorodce pak představovalo záznam jeho životní dráhy. Zdobení těla domorodců zahrnovalo také krajinu a představovalo tak charakteristiku regionu, ze kterého pocházeli. Tyto motivy ale najdeme u tetovaných i v dnešní civilizované společnosti (Johnson, 2006).

V tetování se odráží i základní lidská touha či potřeba zdobit své tělo. Zdobení těla je totiž nejranější formou všech umění a je výrazem hluboké lidské potřeby zvýraznit

přirozenou krásu, důstojnost a strašidelnost (Johnson, 2006). Tetování ale mělo více účelu a nesloužilo jen k ozdobě těla, jak je tomu dnes. Například mořeplavci ve středověku si nechávali vytetovat kříž a doufali, že když zahynou, dostane se jim křesťanského pohřbu (Fiksa, 2005b). Zajímavostí také je, že v Japonsku se ještě v minulém století tetování pokrývající celé tělo, používalo jako symbol příslušnosti k „jakuze“, tedy japonské mafii (Znaky a symboly, 2009).

Pokud shrneme tyto definice, obecně tedy lze říci, že tetování se vyvinulo z dávných rituálů a ze zvyků, které měly za cíl identifikovat nositele jako příslušníka určitého kmene, náboženství nebo válečné komunity. Převážně u národů nízké a primitivní kultury ale převažuje hlavně estetický účel (Nováček, 1937). V některých společnostech, může tetování značit i status dospělého, jeho dovednosti nebo zvýrazňovat sexuální přitažlivost. Tetování také sloužilo jako ochrana před zlými silami a některé tetované symboly měly funkci talismanu (Znaky a symboly, 2009).

1.3 Historický vývoj tetování

Nikdo přesně neví, jak byla technika tetování objevena. Existuje například domněnka, že kdysi dávno, když lovci a sběrači opékali maso na ohni, kus žhavého uhlí spadl někomu na kůži a zanechal tam trvalou stopu, která představovala vzpomínku na úspěšný lovecký den. Také si dříve válečníci potírali špičky svých kopí dřevěným uhlím a když takové kopí způsobilo zranění, zanechalo trvalou jizvu, která se stala symbolem statečnosti a odvahy člověka v boji, což může být další způsob vzniku tetování (Watkins, 2011).

Dle Fiksy (2005b, s. 16) ale *„patří tetování ke kultuře člověka od počátku věků. Znali je a používali už prehistoričtí lidé. Nejslavnějším zástupcem je přes 3500 let starý „Ötzi“, jehož tělo zdobilo přes 40 různých tetování“*. Zdobení těla, kam spadá i tetování, není tedy lidstvu neznámé. Různé prostředky jako je kosmetika, piercing či tetování, se používají už tisíce let. Tímto uměním dávali lidé najevo svou jedinečnost nebo naopak příslušnost k určité skupině (Hayesová, 2004).

Ale způsob tetování se v průběhu let velice měnil. Fiksa (2005b) uvádí, že se nejprve obrazce do kůže vyřezávaly a následně se do nich vtíral prach (skarifikace), poté se začal používat i inkoust.

1.3.1 Afrika

Z důvodu tmavého zabarvení pokožky Afričané klasickému tetování příliš neholdovali. Užívali spíše výše zmíněnou skarifikační tatuáž, kdy se do hlubokých ran způsobených nožem nanáší různý materiál. Nejčastěji barevný prach. Cílem je uměle vytvořit vystupující jizvy, uspořádané do různých ornamentů. Tyto vzory měly pak kmenový význam a znázorňovaly například i odolnost ega, jelikož se jednalo o velice bolestivé procesy. První důkazy o tom, že Afričané používali techniku skarifikace, můžeme nalézt ve skalním umění. Tyto výtvořky v jeskyních pocházejí už z doby před 8000 až 5000 lety (Rychlík, 2005).

Jak píše Rychlík (2005), tetování se zde dříve nepoužívalo jen ke zdobení těla, ale například v době evropských otrokářských nájezdů k označení otroků. Dotyčnému byla na čelo vytetována pánova značka, jako pojistka před případnou ztrátou.

1.3.2 Amerika

Rychlík (2005) tvrdí, že si kmeny indiánů na amerických kontinentech tetovaly jak tělo, tak obličej. Za první důkaz, že k těmto činům docházelo, lze pokládat asi půl metru vysokou figurku z oblasti Punta Arenas na jižním kontinentě, pocházející z roku kolem 500. Jedná se o figurku ženy tetovanou (či malovanou) řadami bodů na ramenech.

Domorodci Severní Ameriky nezanášeli ale pigment příliš hluboko pod kůži. Objevily se i teorie, že indiáni k tetování používali barvy získané z rostlin, které se rychle vpily, a tělo je časem úplně vstřebalo. Tehdejší lovci bizonů si například tetování vytvářeli pomocí dikobrazích ostnů a rozdrceného uhlí. Objevily se zde i kultury (např. Pueblané na jihozápadě Ameriky), které se netetovaly vůbec (Rychlík, 2005).

1.3.3 Asie

Japonci, Číňané a hlavně Malajci tetovaly různé geometrické obrazce, arabesky a figury. To vše v různých barvách (Nováček, 1937).

Asie svou rozlohou tvoří téměř třetinu světové pevniny. Rychlík (2005) ale uvádí, že pevninská Asie tetování neměla a ani dnes nemá příliš v oblibě. Pouze v Číně a v Indii užívají ženy před svatbou tzv. mehndi, jinak Číňané až do dnes tetováním pohrdají.

Výraz Mehndi pochází z hindštiny a označuje rostlinu používanou k barvení, ale také samotné malování na tělo barvou Henna. Hlavní funkci Mehndi bylo přinést štěstí a ochraňovat od všeho zlého. V Indii užívali pro malbu s Mehndi čistý prášek, a proto byly

výsledné obrazce zbarvené do hnědočervené. Na africkém kontinentě se navíc k Mehndi přidávaly například saze, a díky tomu byly malby zcela černé. Původně se barva nanášela jehlou pod vrchní vrstvu kůže, dnes se nanáší štětcem a nechává se až 2 hodiny schnout na kůži. Následně dojde ke zbarvení pokožky (Kurray & Lennert, 2000). I když zbarvení není trvalé, tak skvrna, kterou Henna na kůži udělá, může vydržet až tři týdny. Henna se také užívá k barvení vlasů a nehtů (Lžička, 2013).

Dle Rychlíka (2005) je tomu zcela jinak v Japonsku, které má i svůj jedinečný styl tetování. Důkaz, že na Japonských ostrovech bylo tetování zvykem, dokazují archeologické nálezy sošek zvaných „dogú“, pocházející z období let 8000 až 3000 př. n. l.

1.3.4 Austrálie

Rychlík (2005) říká, že klasické tetování, jak ho známe, se zde objevovalo pouze na pobřeží a zřídka. Kmeny ve vnitrozemí používaly ke zdobení těla spíše jizvení, tedy skarifikaci. Tetování i skarifikace byly na tomto kontinentu užívány hlavně jako součást rituálů, například při přivolávání deště. Pravidlem zde bylo a stále je, že muži jsou více zjizvováni, než ženy. Objevovaly se zde i malby na tělo spojené s totemismem, to znamená, že předpokládali mytickou spřízněnost mezi totemovým předkem (například zvířetem nebo rostlinou) a rodem.

Nový Zéland

Nový Zéland sice nepatří k Australskému kontinentu, ale má k němu nejbližší, proto ho uvádím zde. Johnson (2006) píše, že tetování Novozélandčané prováděli pro různé náboženské účely. Bylo znakem vysokého společenského postavení, ale méně propracované tetování označovalo jen stav dospělosti. Tatuáž prováděli kvalifikovaní umělci, používající speciální rýtky na kůži. Muži měli vytetované motivy převážně na obličeji, ale ženám bylo toto umístění zakázané.

Je zajímavé, že obyvatelé Nového Zélandu neznají termín tattoo, ale výraz pro ozdobné znaky na těle zde zní „moko“. Tyto umělecké dekorace na jejich tělech odrážely charakter svých nositelů a maorské moko tedy skutečně zrcadlilo divokou povahu Maorů. Tetování zde fascinovalo již samotného mořeplavce kapitána Cooka. Za podrobný a věrohodný popis zdejšího moka vděčíme tedy kapitánu Cookovi (Robley, 2008).

1.3.5 Evropa

Dle Lžičky (2013) je patrné, že tetování má svůj původ již v tradicích mnoha kultur, západní svět se s ním poprvé seznámil až v 18. století, kdy výše zmíněný mořeplavec kapitán James Cook narazil na obyvatele ostrova v jižním Tichomoří, kde bylo tzv. tatau významnou uměleckou formou. Tetování se k nám tedy dostalo s námořníky, kteří se mu naučili od méně kulturních národů, u nichž bylo tetování zvykem (Nováček, 1937).

Tetování bylo v Evropě zcela zakázáno v roce 787 papežem Hadriánem I., který ho označil za prznění dokonalého božského díla. Znovuoživení zájmu o tetování přišlo s křížovými výpravami do Svaté země v 11. a 12. století. Válečníci si totiž nechali tetovat různé symboly jako suvenýry z cest. Toto památeční tetování měl údajně i král Richard I. Lví srdce (Rychlík, 2005).

Jak píše Spennemann (2007), má tetování u moderních západních společností stále špatnou reputaci. Odkazuje totiž často na skupiny na okraji společnosti, jako jsou například námořníci, motorkářské gangy, cirkusoví artisté a kriminálníci. Tato stigmata mají kořeny v historii.

1.4 Tetování v moderní společnosti

1.4.1 Stav ve 20. a 21. století

Jelikož tetování není výdobytkem dnešní doby, nemůžeme ho označit za nový módní trend, ale spíše došlo k jeho renesanci. Nová je však pestrost tetovacích stylů, způsobena moderní adaptací například originálních kmenových tetování či keltských motivů tetování, zahrnující ornamenty a figury zvířat. Dát se tetovat je už léta „in“.

Tetování ve 20. století bylo považováno za jakousi kuriozitu, která budila u lidí senzací. Bylo také často námětem mnoha knih, které zaujaly čtenáře svou tajemností. Tetování ale postupně pozbylo svou tajemnost a strašidelnost, často jen představuje mrzutou záležitost spojenou s mládím. Původní náboženský účel tetování byl nahrazen účelem praktickým (u námořníků sloužilo tetování ke zjištění totožnosti v případě katastrofy, viz výše) a módou (Nováček, 1937). Širší společností začalo být tetování přijímáno až v 90. letech minulého století a stalo se velkou módou. Zároveň se jeho vzhled velice pozměnil a dřívější srdíčka s nápisy přestala být hitem (Lžička, 2013).

V dnešní době už nás tedy tetování u druhých příliš nepřekvapí a člověka můžeme i tak označit za sympatického. Ale na počátku 20. století jsme mohli tetování nalézt

převážně u cikánů, prostitutek, námořníků nebo trestanců, tedy u lidí na pokraji společnosti. Četnost tetování právě u těchto jedinců, vedla ke spojování tetování se zločinci a lidmi s podezřelým chováním (Znaky a symboly, 2009). To dokazuje i dílo od Nováčka (1937) z minulého století, kde dokonce uvádí, že „*dneska najdeme tetování obyčejně u lidí nižší duševní úrovně, ale najdeme-li však přece ještě počestného inteligenta tetovaného, pak je to jistě z dobrodružnosti či snad z nešťastné náhody*“. Ve 20. století tedy tetování nebylo žádnou předností či chloubou a dalo by se říci, že v dnešní době, tedy ve 21. století, je tetování mnohem lépe přijímáno, i když se najdou jisté výjimky. Co bylo tedy předsudkem minulosti pouze u recidivistů, postupně proniklo do všech společenských vrstev a tetování se stalo oblíbenou ozdobou těla. Klientela tetovacích studií je v dnešní době pestrá a rozmanitá, takže ani tetování u veřejně známých osobností není žádnou výjimkou (Fiksa, 2005a). Tetování se stává stále více populární. V dnešní době se tetují už i lidé, kteří by ještě před 10 lety tvrdili, že tento proces nikdy nepodstoupí. Neustále se objevují noví tatéři a s nimi samozřejmě i nové motivy a styly. Díky tomuto zájmu dochází ke zdokonalování tetování (Ferguson & Procterová, 1998).

1.4.2 Moderní způsob tetování

Tetovací strojek

Dříve bylo tetování považováno za velmi bolestivou proceduru, jelikož se provádělo ostrými kostmi nebo trny. To se ale změnilo vynálezem tetovacího strojku, který ale prošel dlouhým vývojem. Díky vynálezu tetovacího strojku se také začalo tetovat podle překreslených návrhů. Do té doby se často tetovalo přímo na kůži a motiv se vymýšlel v průběhu tetování nebo se řídil podle nějaké tradice. Napadá mě otázka, zda tehdy tetování nebylo originálnější, než dnes. Například, když si jedinec nechá udělat tetování, které si stáhnul z internetu a nemá pro něj žádný význam.

Nejprve západní tatéři pracovali podobným způsobem jako kdysi domorodci, vzory tedy jehlou vypichovali do kůže a k barvení používali inkoust. V roce 1891 pak došlo k technické revoluci a byl vynalezen první elektrický tetovací strojek. Jeho hlavní výhodou je, že tatér pracuje daleko rychleji (Ferguson & Procterová, 1998). Historie tetovacího strojku ale spadá až do 18. století, kdy italský vynálezce Volta vyvinul elektrickou baterii. Prvotní prototypy strojků totiž byly na bateriový pohon. Až v roce 1891 si pak nechal patentovat Samuel O'Reily tetovací strojek pracující na principu elektromagnetismu. Jeho strojek však vycházel z gravírovacího stroje, který si nechal v roce 1876 patentovat

Thomas Alva Edison. Následně docházelo ke vzniku několika alternací zahrnující zdokonalení například v regulaci rychlosti jehly apod. A konečně v roce 1929 si Percy Waters z Dietroitu nechal patentovat tetovací strojek, který již připomíná ty dnešní (Fiksa, 2006b).

Dle Fiksy (2005a), když se do tetovacích salónů dostal elektrický tetovací strojek, neměli už umělci problém realizovat své představy. V dnešní době se ale najdou i tatěři, kteří elektrický strojek vůbec nepoužívají. Například barevná japonská tetování dnes často vznikají ruční prací. Také mnozí umělci, pocházející z oblasti jižních moří, používají k aplikaci tetování starodávné způsoby, například mušle. Postupy bez tetovacího strojku jsou podstatně časově náročnější, a tak za umělcem přicházejí lidé kvůli potetování celého těla často i řadu let.

Tetovací salóny

Tetovací salóny byly obvykle maličké prostory, často jako součást jiných zařízení, například holičství. Objevovaly se na místech s velkým množstvím dočasných obchodů, například na tržištích apod. Hrála zde velkou roli výzdoba. Exteriér byl tedy pokryt převážně prací samotného tatéra, neonovými nápisy aj. (Ferguson & Procterová, 1998).

Dle Nováčka (1937) někteří tetovači postupně získali takovou praxi, že se z nich stali opravdoví mistři ve svém oboru. Tyto mistry pak bylo možné najít ve větších světových přístavech (Marseille, Hamburk), kde kotvily lodě na delší čas a mohly tu vzniknout přechodné salóny. Jednalo se tedy především o námořníky, kteří byli sami po celém těle potetováni a tím si sami dělali účelnou reklamu.

Nejlepší tatěři ze všech koutů světa dnes pořádají workshopy tzv. konvence, kde společně pracují a díky tomu se seznamují s novými styly, trendy či technikami. Na těchto konferencích se pořádají i soutěže o nejlepší tetování a často jsou zde vidět i tatěři, které nelze nikdy jindy potkat (Fiksa, 2005a).

1.4.3 Právní legislativa

Tetování je považováno za jednu z forem poraňování těla, které je beztrestné, pouze pokud existuje souhlas zákazníka, který musí být plnoletý (dovršil tedy 18 let). Někteří tatěři tetují i mladistvé od 15 let, pokud mají souhlas rodičů. Můžou ale nastat komplikace v případech, kdy je tento souhlas rodičů zfalšován (Fiksa, 2006a).

Provoz tetovacího salónu se považuje za epidemiologicky závažnou skutečnost, jelikož se jedná o živnost, při níž je porušována integrita kůže a upravuje jí § 19 (Předpoklady pro výkon činností epidemiologicky závažných), § 20 (Povinnosti fyzické osoby vykonávající činnosti epidemiologicky závažné) a § 21 (Podmínky provozování činností epidemiologicky závažných) zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Dále provoz tetovacích salónů upravuje §51 (Zásady provozní hygieny) až § 52 (Zásady osobní hygieny) vyhláška č.137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů.

1.4.4 Zdravotní rizika, odstranění tetování

Zdravotní rizika

Je třeba si uvědomit, že rozsáhlé tetování často způsobuje psychickou i fyzickou zátěž pro jedince a představuje velkou zátěž pro jeho imunitní systém. Mezi psychosociální rizika pak může patřit zklamání z výsledného motivu a následné snížení sebevědomí.

Fiksa (2005b) uvádí, že ve studiu nesmí být přítomná zvířata a musí platit zákaz kouření. Nedoporučuje se ve stejné místnosti jako je studio provozovat kadeřnictví, jelikož lidské vlasy jsou nositelem různých mikroorganismů. K samotnému procesu tetování se musí používat jednorázová sterilní jehla. V žádném případě se jehly nesmí použít opakovaně. Toto opatření se provádí zejména z preventivních důvodů proti šíření infekce, zejména virových hepatitid B a C.

Infekci pak popisují Šejda, Šmerhovský a Göpfertová (2005, s. 39) jako „*vstup infekčního agens (tedy původce) do organismu hostitele a pomnožení či vývoj tohoto agens v jeho tkáních*“. Proces doprovází imunitní reakce hostitele. Výsledkem je buď inaparentní (skrytá) infekce nebo manifestní (zjevná) infekce. Kromě sterilizace je k tomu, aby se zabránilo přenosu infekce do organismu důležitá také dezinfekce. A to nejen lůžka, ale i podlahy salónu. Dezinfekce označuje proces sloužící k přerušení přenosu nákazy na vnímavého jedince (v našem případě se jedná o zákazníka). Jde tedy o zneškodnění patogenů pomocí fyzikálních, chemických nebo kombinovaných postupů (Šejda, Šmerhovský & Göpfertová, 2005).

Zákazník pak nesmí trpět žádnou krevní, kožní nebo infekční chorobou, protože aplikace tetování by mohla vyvolat akutní šok. Dále například cukrovka ztěžuje fázi hojení a diabetici jsou náchylnější k bakteriálním infekcím. Tetování by si také měli rozmyslet lidé se slabým imunitním systémem, onemocněním jater či se srážlivostí krve. V době těhotenství se s tetováním doporučuje počkat až po porodu, protože pokud by po aplikaci nastaly potíže, mohla by nastat léčba antibiotiky, které nejsou vhodné pro plod (Fiksa, 2005b).

Mezi život ohrožující důsledky tetování patří dle Koziel, Kretschmer a Pawlowski (2010) alergická reakce na barvu nebo se může později objevit i karcinom bazální buňky v místě tetování. Také se může během aplikace dostavit šok nebo se může do čerstvé rány dostat bakteriální infekce. Je tedy nutné, aby jedinec, který chce tetování podstoupit, měl dobrý zdravotní stav.

Odstranění tetování

Jak uvádí Wolf (1977) odstranění tetování je velmi nesnadný proces. Může se odstranit vyleptáním kyselinou nebo silnou zásadou, dále zbroušením nebo vyříznutím kůže. Motiv tetování se dá ale i překrýt a vytvořit tak motiv jiný. Některé zdravotnické organizace nabízejí i odstranění tetování laserem, ale nejedná se o levnou záležitost. Ve většině případů zůstane i po odstraněném tetování nehezká jizva.

1.5 Styly a základní motivy tetování

Jelikož se v rámci výzkumu, v rozhovoru s jedinci ptám i na styl jejich tetování, popisuji v této kapitole 5 nejčastějších stylů tetování, jejichž fotografie uvádím v přílohách. Kromě těchto stylů, které jsou uvedeny níže, jsem viděla vytetované i další motivy, jako například keltské ornamenty, vycházející z „proplétání uzlů“, dále typografie (jedná se o vyjádření postojů pomocí nápisů) nebo různá umělecká díla na přání tetovaného. Já osobně si pamatuji, že byly jednu dobu velmi populární černé ornamenty, které si zejména dívky nechávaly vytetovat do oblasti beder. Ne každému se však líbily symboly, jejichž smysl vám musí někdo vysvětlit, protože sami ho na první pohled nerozluštíte. Možná právě proto se pak přešlo na srozumitelnější variantu tedy na písmena a čísla, hodně oblíbené byly jednu dobu také citáty psané jiným jazykem, než je ten majitelův.

1.5.1 Old School

Podle názvu je patrné, že tento styl označuje symboly, které si nechali tetovat naši dávní předkové. Jedná se především o mořeplavce. Ti při svých cestách dopluli i na polynéské souostroví a nechali si tetovat stejné obrazce na tělech, jako měli tamější obyvatelé. Postupem času si ale námořníci začali vymýšlet vlastní motivy, jako palmy, polonahé dívky, známé kotvy apod. Tento styl poznáme podle výrazných barev, jednoduchých vzorů a silné ohraničující linky. Svůj rozkvět zažil od konce 19. století do konce 40. let 20. století (Fiksa, 2005b).

1.5.2 New School

Tento styl, vycházející ze stylu Old School, jak píše Fiksa (2005b), se objevil na počátku 90. let v Americe. Opět zde najdeme silné ohraničující linky a výrazné barvy. Na rozdíl od předchozího stylu zde mají obrazce dynamičtější linii a jsou trojrozměrné. Motivy jsou dále inspirovány futurismem nebo komiksy.

1.5.3 Tribal

Slovo tribal (kmenový) zahrnuje například tradiční tetování Havajanů či Maorů. Jedná se o pevný černý obraz s vysoce stylizovanými nebo abstraktními geometrickými vzory. Využívá se ke zkrášlení svalů a křivek lidského těla, pomocí jednoduchých grafických obrazců (Ferguson & Procterová, 1998).

Fiksa (2005b) se domnívá, že motivy tohoto stylu patří mezi nejoblíbenější. Vycházejí z obrazců, které si nechali tetovat Polynésané či od jiných kmenů, které bychom dnes označili za primitivní. Tyto motivy zažily renesanci v 80. letech 20. století, díky americkému studentovi umění Don Ed Hardymu a jeho magazínu Tattoo Time. Umělci si postupem času začali navrhovat tribal motivy sami, přičemž vycházeli z motivů jednotlivých kmenů. Může se jednat i o motivy spojující v sobě směsici několika kultur.

1.5.4 Japonský styl

Japonské tetování se nazývá Tebori. Jedná se o velkoplošné a rozsáhlé motivy. Toto tetování nosívali už i příslušníci řádu Nippon ve 14. století. Důležité je zde propojení motivů na jednotlivých končetinách. Mezi nejčastější figury tohoto stylu patří draci, kapři v červených odstínech nebo třešňové květy. Přičemž každý symbol nese v japonské kultuře určitý význam. Vše pak doplňují znaky písma nebo vlny v pozadí (Fiksa, 2005b).

Dle Cooperové (1999, s. 38, s. 73, s. 198) „v sobě drak spojuje hada a ptáka jako symboly hmoty a ducha. Byl ztotožňován s nebeskými božstvy, císaři a králi. Symbolizoval moudrost, sílu, nadpřirozenou moc. Okrasný kapr Koi představuje atribut samuraje jako ztělesnění odvahy, důstojnosti, odevzdanosti osudu a trpělivosti. Třešňový květ je znakem blahobytu, bohatství, ale také pomíjivosti života a je emblém Japonska“.

1.5.5 Portréty, fauna a flóra, fantasy

Portréty

Obrazy našich hrdinů si necháváme tetovat, protože pro nás něco znamenají anebo nás nějakým způsobem ovlivňují. Hrdiny a hrdinky, kteří zdobí naší kůži, si obvykle vybíráme ze slavných lidí, které známe z pódia či obrazovky. Jakmile se ale rozhodnete dát si vytetovat obraz někoho, koho máte rádi, je důležité zamyslet se nad tím, zda se jedná o člověka, ke kterému se vaše city pravděpodobně nezmění (Ferguson & Procterová, 1998).

Jak uvádí Fiksa (2005b), tento trend se objevil začátkem 80. let, když si odsouzcenci nechávali tetovat své rodinné příslušníky. K jeho rozšíření pak došlo vlivem rozvoje hudby, filmu a módy. Začali se tak objevovat lidé, kteří si chtějí nechat vytetovat své filmové hrdiny nebo hudební idoly. Tyto motivy vyžadují kvalitního umělce, aby obrazec vypadal realisticky.

Fauna a flóra

I když se ve světě tetování objevovaly stále nové vzory, zůstávaly motivy zvířat a rostlin populárně neměnné. Používají se často jako centrální subjekt dění, například uprostřed hrudi nebo zad. Květiny (pivoňky, třešňové květy atd.) jsou nedílnou částí japonských vzorů. Často také slouží ke spojení malých tetování (Ferguson & Procterová, 1998).

Tyto motivy si oblíbily hlavně ženy, u kterých jsou nejčastější motivy růže, delfíny, kočky nebo motýli. Ženy tak nejspíš vyjadřují svojí křehkost a ženskost. U mužů pak převládají motivy draků, tygrů, lvů atd. (Valenta, 2011).

Symbols zvířat neslouží jen k ozdobě těla, ale mají i skrytý význam – mají přenášet pozitivní vlastnosti postav, jako sílu, rychlost, odvahu apod. Vyobrazení děsivých zvířecích stvůr mělo polekat nepřitele (Kurray & Lennert, 2000).

Motýl se stal jedním z nejčastěji tetovaných a tedy nejotřepanějších symbolů užívaných v moderní tetovací praxi. Z tohoto důvodu se už zapomnělo na jeho historickou hodnotu jakožto připomínky pomíjivosti života. Japonci v jeho vystoupení z kukly spatřovali symbol proměny dívky v mladou ženu (Watkins, 2011).

Fantasy

Tyto motivy se začaly objevovat ve spojitosti s dílem J. R. R. Tolkiena, kdy se lidé inspirovali fantazií autorů podobných děl a nechávali si vytetovat trpaslíky, jednorožce či různé nestvůry. Fantasy obrazce se často prolínají i se světem komiksů, a tak můžeme vidět i vytetovaného Iron Mana či Spidermana apod. (Fiksa, 2005b).

1.6 Motivace k tetování

Jedním z hlavních témat mé práce je motivace (lat. *movere* - pohybovat se). Neexistuje ale jednotná definice tohoto pojmu. A Nakonečný (1996) se ani nedomnívá, že by jednotné teorie motivace mohlo být v blízké době dosaženo, vzhledem k nejednotnému názoru na metodologii a metody výzkumu motivace. Já zde uvádím definice motivace dle Plhákové a Kerna et al., které se mi zdají jako nejsrozumitelnější.

Motivaci obecně lze dle Plhákové (2003, str. 319) definovat jako „*souhrn všech intrapsychických dynamických sil neboli motivů, které zpravidla aktivizují a organizují chování i prožívání s cílem změnit existující neuspokojivou situaci nebo dosáhnout něčeho pozitivního*“. Tuto definici motivace shrnuje Kern et al. (1999, s. 53) jako „*všechno, co způsobuje nějaké chování, jednání nebo reakci, přičemž příčiny chování jsou různé*.“

Příčiny chování definujeme jako motivy. Přičemž Wolf (1977) vysvětluje motiv jako podnět, pohnutka, pohybový základ, obecně tedy nějaký důvod, ze kterého vychází obecné jednání. Ale téměř nikdy nejsme motivováni pouze jedním motivem, ale komplexem v němž se motivy vzájemně ovlivňují. A zároveň je nutné podotknout, že na chování nepůsobí jen motivy, ale i osobnostní a vnější podmínky, ve kterých motivy působí (Homola, 1972).

Co se týče motivace u adolescentů, záleží na tom, jak jsou vzájemně provázány a integrovány potřeby, postoje a hodnoty jedince (Macek, 1999). Ale motivační sféra se u dospívajících stále rozvíjí vlivem sociálních zkušeností a také pod tlakem změněných podmínek, ke kterým v životě adolescentů dochází. V určitých stádiích vývoje mohou mít také některé motivy dominantnější ráz či účinnost a může tak docházet ke konfliktům, se

kterými adolescent často potřebuje pomoci. Vzniklé motivační struktury jsou pak důležitou součástí osobnosti jedince a promítají se do jeho jednání i vlastností (Taxová, 1987).

1.6.1 Základní kategorie motivů vedoucích k tetování

Wohlrab et al. (2007) uvádí 10 základních kategorií motivů, které jsou nejčastějším důvodem k pořízení tetování: **1.** krása, umění či móda (ozdobení těla jako módního doplňku nebo získání uměleckého díla); **2.** vyjádření individuality a odlišnosti od ostatních; **3.** osobní příběh (tetováním můžeme vyjádřit osobní hodnoty či zkušenosti); **4.** tetování může sloužit také jako důkaz fyzické odolnosti či odvahy podstoupit tento bolestivý zákrok; **5.** označení skupinové příslušnosti a závazku; **6.** provokace (například protest proti společnosti, u adolescentů je to protest například proti výchově rodičů); **7.** spiritualita a kulturní tradice; **8.** závislost (bolest při tetování může v jedinci vyvolat pozitivní pocity); **9.** sexuální motivace (genitální piercing slouží jako dekorace, ale také k sexuální stimulaci); **10.** žádné konkrétní důvody (jedinec byl například pod vlivem drog nebo jednal příliš impulzivně). Ale převážná většina studií uvádí výraz individuality jako převládající motivaci pro získání tělesných modifikací.

1.6.2 Tetování jako technika zdobení těla

Jak už bylo zmíněno výše, jedním z důvodů, proč se lidé krásí tetováním, může být touha po krásném, zajímavém a esteticky dokonalém zjevu. Jedním z typických atributů, kterými se lišíme od zvířat, je právě tato touha zalíbit se druhým. A v potřebě či přání člověka líbit se druhým, nalézáme dvě protichůdné tendence, a to vlídnost, tedy naše přání působit ostatním radost, ale zároveň si přejeme, aby tato „radost“ proučila zpátky k nám ve formě uznání či úcty. A tato potřeba svojí intenzitou pak zcela potlačuje původní nezištnost vůle líbit se – tím, že se člověk takto líbí, se chce stát objektem zájmu, kterého se ostatním nedostává (Simmel, 1997). Chápeme-li tedy tetování jako ozdobu, která nám zajistí tento zájem, pak smyslem ozdoby je dle Simmela (1997, s. 91) „*vyzvednout osobnost, zdůraznit, že je nějakým způsobem vynikající, ne však bezprostředním projevem své moci, ničím, co na druhé doléhá zvnějšku, nýbrž pouze oním zalíbením, které se v něm vyvolává. Ozdoba umocňuje dojem, jenž osobnost vzbuzuje, neboť působí jako něco, co z ní vyzařuje*“. Ozdoba ale zdůrazňuje osobnost, díky jistému rysu neosobnosti. Vše, čím se člověk může „ozdobit“, se tedy dá uspořádat do určité stupnice na základě toho, jak těsně je to spjato s fyzickou osobností. Tetování pak můžeme označit za absolutně nejtěsnější ozdobu (Simmel, 1997).

Také zkrášlování těla k sexuálním či útočným účelům je u nahé opice běžný jev. Zdá se, že tetování, holení, provrtávání uší a jiné formy primitivnější formy ozdobného zjizvování mají původ v prostých činnostech, sloužících k úpravě zevnějšku. Původní péče o srst u našich předků, je teď přenesena na péči o kůži a má převážně zkrášlovací funkci, v dnešní době se dá spíš než o zkrášlování hovořit o mrzačení kůže, jelikož narušujeme její přirozenost. Potřebu mrzačit povrch svého těla extrémním způsobem (skarifikace, tetování apod.) často vyvolává dlouhodobé působení stresu či nuda. Ale tyto nebezpečné a škodlivé tendence můžeme použít i cíleně k zušlechťování zevnějšku (Morris, 1971).

1.6.3 Tetování jako způsob sebevyjádření

Koziel, Kretschmer a Pawlowski (2010) na základě posouzení sebehodnocení potetovaných a nepotetovaných jedinců uvádí, že existují i adolescenti, kteří se nenechají tetovat jen proto, aby zvýšili svou fyzickou přitažlivost a zakryli tak některé nedostatky svého vzhledu (například asymetrii způsobenou vývojem), jelikož rozdíly mezi výsledky obou skupin byly nepatrné. Podobné výsledky ve své studii prezentují i King a Vidourek (2013), kteří uvádějí, že 18 % vysokoškolských studentů nesouhlasí s tvrzením, že by se nechali tetovat z důvodu vyšší fyzické přitažlivosti. Naopak mezi nejčastější odpovědi u těchto vysokoškolských studentů, proč se nechali tetovat je: způsob sebevyjádření (22,7%); protože tetování je něco, po čem už dlouho toužili (20,1%); je to zábava (17,9%) je to dobrodružství (16,5%). Dále King a Vidourek (2013) zjistili, že mnoho studentů nechce tetování, jelikož se jim nelíbí samotný vzhled tetování (28%), dále se jim nelíbí zpráva, kterou má tetování vysílat ostatním (23%) anebo se bojí bolesti (31,7%), infekce (28,5%), alergické reakce (43,9%) a celoživotního zjizvení z nepovedené práce (29,4%).

Sweetman (1999) také přiděluje tetování hlubší význam. Dle jeho názoru, na hodnotě tetování přidává nejen bolest spojená s aplikací, ale také velké množství času potřebného pro následnou péči. Otázkou však zůstává, jestli jsou si adolescenti v nízkém věku schopni toto všechno uvědomit ještě před rozhodnutím nechat se tetovat. Tetování tak u adolescentů může sloužit i jako skrytý způsob vyrovnání se s traumatizujícím zážitkem (například sexuální zneužívání). Stirn et al. (2011) uvádí, že mezi motivy vedoucí k tetování u sexuálně zneužívaných dospívajících patří například touha změnit své tělo, také pocit, že se svým tělem si mohou dělat, co chtějí, ale v několika málo případech se objevila i snaha šokovat druhé a vyvolat v nich odmítnutí.

1.6.4 Tetování jako prostředek komunikace

Macek (1999) ve své knize uvádí, že v 50. letech minulého století, vznikl specifický průmysl pro teenagery – například oděvní, sportovní, hudební apod. Ozývá se tak názor, že subkultura mládeže už není autentická, ale stále více komerční. Ale taková specifická úprava zevnějšku adolescentů, může posílit pocit výjimečnosti ve vztahu k běžné konvenční či konzumní společnosti dospělých a také pocit příslušnosti k určité sociální skupině. Tetování stejně jako oděv tak může být prostředkem komunikace či signálem pro okolí.

Je ale důležité si uvědomit, že existuje velké množství motivů, způsobů tetování a prostředků používaných k tetování. Záleží tedy na kultuře, ve které se člověk nechává tetovat, protože příslušný motiv pak může v každé kultuře znázorňovat či symbolizovat něco jiného. Dále je zřejmé, že pro některé lidi je získání tetování tak důležitý mezník v životě, že s ním může být nakládáno pouze s nesmírnou vážností. Naopak jiným zas může tetování poskytovat příležitost k vyjádření humoru. Příkladem takového tetování jsou například tečkované linie kolem krku doplněné slovy: „Kousat zde“, ale ty většinou na nikoho neudělají dobrý dojem (Ferguson & Procterová, 1998).

Existuje tedy mnoho důvodů, proč se lidé nechají tetovat. Může se jednat o mladistvou nerozváženost, zpestření dlouhé chvíle lidí žijících pospolu (věznice, kasárny) a v neposlední řadě z důvodu módy (Nováček, 1937). Člověk se také odedávna snažil vymanit ze své přirozenosti a překonat přírodu a tetování mu tak dodávalo pocit vítězství nad přírodou a překonání předem daného stavu (Rychlík, 2005). Také u jedinců, jejichž rodinní příslušníci nebo přátelé mají tetování, je mnohem větší pravděpodobnost, že v budoucnu aplikaci tetování rovněž podstoupí (King & Vidourek, 2013).

1.7 Osobnostní charakteristiky adolescentů s tetováním

V této kapitole uvádím příklady osobnostních rysů, kterými se tetování adolescenti vyznačují, ale nejprve zde vysvětlím vývojové období adolescence, na které se zaměřuji v této práci.

Základním znakem tohoto období jsou velké změny, které zde probíhají a jsou primárně podmíněny biologicky, ale vždycky je významně ovlivňují psychické a sociální faktory, s nimiž jsou ve vzájemné interakci (Vágnerová, 2012). Kapesní slovník (2000, s. 10) definuje adolescenci jako „*věkové období od skončení puberty do úplné fyzické a*

psychické zralosti“. Dle Langmeier a Krejčířová (1998) tedy adolescence probíhá zhruba od 15 do 20-22 let. Tato skupina bývá často označována jako mladiství, dorost apod. Dále se v tomto období postupně dosahuje reprodukční zralosti a dokončuje se i tělesný růst. Zároveň, jak uvádí Geist (2000), se mění postavení jedince ve společnosti – dochází k přechodu ze základní školy na střední školu. Také se objevují častější a hlubší partnerské vztahy. Zásadně se mění sebepojetí jedince a utváří se identita. Významnou součástí identity je jeho tělo, které se stává prostředkem k dosažení určité sociální pozice. Jedinec zde hlavně dosahuje vrcholu rozumových schopností, tuto úroveň překročí v dalším životě jen výjimečně.

V dnešním 21. století už asi málo koho překvapí kroužek v nose, ohromující make-up nebo výstřední účes u mladistvých, ale tetování můžeme stále označit za trend, který většinu lidí zaujme anebo přímo šokuje. A to některé tetované adolescenty těší, jelikož se vyznačují exhibicionismem nebo impulzivností či labilitou a tetování u nich lze chápat jako vzpouru proti společnosti. Mezi charakteristiky adolescentů, které mohou souviset s inklinací k tetování, můžeme dále zařadit například snahu se co nejvíce odlišovat od svého okolí a vymezit se vůči dospělým, hledání vlastní identity (kterou může poskytnout autentičnost tetování), potřeba někam patřit (to znamená podílet se na něčem nebo něco s druhými sdílet) a dále také touha experimentovat (adolescent získává pocit, že sám ví, co je pro něj nejlepší) a provokovat (Taxová, 1987). Ale i kdyby se jednalo o těžší formy těchto projevů, nemůžeme tetování označit jako příznak duševní poruchy, poněvadž najdeme i několik dospívajících s jednoduchými motivy tetování, které si pořídili, protože se jim tetování líbí, chtěli si zaznamenat nějakou životní událost nebo jen udělat něco rebelského (Kazandjiev & Tsankov, 2007).

1.8 Změna vnímání adolescentů s tetováním

Adolescenti si ale často neuvědomují, že kromě zdravotních rizik, které tetování přináší, může dojít i k negativním sociálním důsledkům jako například předsudky ostatních lidí vůči tetovaným. Tomuto tématu se ve svém výzkumu věnují Resenhoeft, Villa a Wiseman (2008), kde uvádějí, že fotografie mladé modelky, která neměla žádné viditelné tetování, byla studenty vysokých škol mnohem lépe hodnocena, než modelka s viditelným tetováním draka. Dívku bez tetování hodnotili účastníci výzkumu jako inteligentnější, atraktivnější a více o sebe pečující, než dívku s tetováním, i když se jednalo o stejnou dívku.

Ale jak uvádí Swami (2011), po aplikaci tetování dojde i ke změně vnímání sebe sama. U dívek se například už 3 týdny po získání tetování objevuje vyšší míra úzkosti, než u chlapců. Děje se tak právě z již zmíněného důvodu častého odsouzení tetovaných dívek vrstevníky, kteří je považují za méně atraktivní. Po delším časovém období však u obou pohlaví převládají pozitivní pocity z tetování. Tetování například posiluje jedincův pocit jedinečnosti a tak podporuje i jeho zdravé sebevědomí. Zajímavostí je, že tyto pocity vzbuzuje i tetování, které není na dobře viditelném místě pro ostatní.

1.9 Tetování v kontextu s rizikovým chováním u adolescentů

Pojem rizikové chování označuje takové chování, jehož důsledkem je nárůst zdravotních, sociálních a výchovných rizik pro jedince či společnost. Dříve bylo toto chování označováno jako sociálně patologické jevy. Mezi rizikové chování patří například: záškoláctví, šikana, sexuální rizikové chování, rasismus, drogové závislosti apod. (Milovský et al., 2010).

Macek (1999) vysvětluje, že jedním z faktorů, které zvyšují zdravotní rizika života dospívajících, je zvýšená potřeba být sám sebou. Klíčovým faktorem pro predikci rizikového chování u adolescenta, je pak jeho rodina, ve které je důležitá potřeba pozitivních emočních vztahů a otevřená komunikace s rodiči.

Také Roberts a Ryan (2002) zjistili, že u adolescentů s tetováním, dochází ve vyšší míře k násilnému chování, užívání návykových látek a u těchto jedinců se častěji vyskytují školní problémy, než u jejich netetovaných vrstevníků. Vysvětlení, proč se u tetovaných jedinců toto chování objevuje, objasňuje Guéguen (2012a), který uvádí, že častěji se nechávají tetovat jedinci se sklonem k rizikovému chování (například zanedbávané děti, jedinci s nízkou sebedůvěrou nebo se sklonem k riskování apod.). Z toho vyplývá, že samotné tetování u jedinců tento druh chování nevyvolává, je pouze důsledkem jejich sklonu k rizikovému chování. V oblasti sexuality Armstrong, Roberts, Owen a Koch (2004) zjistili, že potetovaní muži se stali sexuálně aktivními v nižším věku, než muži bez tetování. Naopak u žen s tetováním a bez tetování nebyl nalezen žádný statistický rozdíl. Tento fakt jak uvádím výše, opět patří mezi projevy rizikového chování.

Guéguen (2012b) dále chápe tetování jako znamení vyšší konzumace alkoholu. Tento závěr vyplývá z jeho výzkumu s potetovanými dospívajícími s průměrným věkem 20 let, u kterých byla na základě dechové zkoušky během jednoho večera v baru, odhalena vyšší spotřeba alkoholu, než u nepotetovaných chlapců a dívek. Tvzení, že tetování koreluje

s častější konzumací alkoholu, potvrzuje i výše zmíněná studie autorů Roberts a Ryan (2002), kteří taktéž porovnávali konzumaci alkoholu u adolescentů s tetováním a bez něj a došli ke stejným výsledkům jako Guégen, bez ohledu na pohlaví.

Obecně tedy lze říci, že tyto studie dokazují, že tetování je známkou některých mladistvých, kteří jsou vystaveni vyššímu riziku zapojení se do rizikového chování a u těchto jedinců pak můžeme očekávat vyšší konzumaci alkoholu, tabakismus, dokonce i užívání drog. Tyto závěry se ale dají aplikovat spíše na jedince s více než jedním tetováním.

1.10 Souvislost tetování se záměrným sebepoškozováním

Při studiu odborné literatury jsem zjistila, že existuje určitá spojitost mezi záměrným sebepoškozováním a technikami, které modifikují tělo, jako tetování, piercing apod. Dle Kriegelové (2008) se v obou případech jedná o úmyslné narušení tělesné integrity, s cílem cítit se lépe nebo zanechat na těle připomínku nějaké významné události v životě jedince. Tyto tělesné modifikace i záměrné sebepoškozování mohou snížit pocit odcizení, obnovit pocit reálnosti a kontroly nebo být důkazem prožívané krize. Babikerová a Arnoldová (1997, in Kriegelová, 2008) uvádí, že společným znakem těchto technik a sebepoškozování je pocit jedince, který si bez tohoto zásahu do vlastního těla připadá méněcenný.

V těchto tělomodifikujících technikách, můžeme vidět i projevy sebedestruktivních impulzů, které jsou ale akceptovanou formou poškozování vlastního těla. Rozdíly mezi sociálně přijatelnou a patologickou formou sebepoškozování jsou v motivaci, cíli, ale také v průběhu a metodě. U tělesných modifikací se jedná o dekorativní techniku, ale u záměrného poškozování vlastního těla se ve výsledku nikdy nejedná o dekoraci. Zde je důležitější samotný průběh sebepoškozování, než jeho výsledný efekt a na rozdíl od tělomodifikujících technik nebývá ani pro ostatní odhalen. To znamená, že na výsledek tělesné modifikace je jedinec hrdý, ale sebepoškozující většinou prožívá stud a vinu. Rozdíl mezi těmito technikami je i ve vnímání bolesti. U tělomodifikujících metod je plné prožití (přetrpění) bolesti součástí rituálu, ale u jedinců, kteří se záměrně poškozují, dochází vlivem vyšší hladiny endorfinů k ovlivnění vnímání bolesti a tito jedinci často uvádí, že žádnou bolest během aktu ani necítili (Kriegelová, 2008).

2 VÝZKUMNÁ ČÁST

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zjistit, jaká je motivace ke zdobení těla tetováním u současných adolescentů, tedy jedinců ve věku 15-20/21 let. To znamená, na základě jakých motivů se probandi rozhodli podstoupit aplikaci tetování nebo zda u nich došlo ke změně v motivaci k dalšímu tetování.

S ohledem na cíl mé práce, jsem si zvolila těchto několik základních a vedlejších výzkumných otázek, které jsou uvedeny níže.

2.2 Základní výzkumné otázky

Pro výzkum jsem si stanovila tyto základní otázky:

1. Jaké jsou motivy k tetování u adolescentů?
2. Jakým způsobem se liší motivace k prvnímu tetování od motivace k dalším tetováním?
3. Jakým způsobem ovlivňuje výskyt tetovaných jedinců v okolí adolescenta jeho rozhodnutí o aplikaci tetování?
4. Jakým způsobem ovlivní bolest při první aplikaci tetování rozhodnutí o dalším tetování?
5. Jak spokojenost s prvním tetováním ovlivní aplikaci dalšího tetování?

2.3 Vedlejší výzkumné otázky

Dále se v této práci zabývám těmito vedlejšími otázkami, přičemž některé navazují na předchozí základní výzkumné otázky.

6. Jak dlouho se adolescenti rozhodují o aplikaci tetování?
7. Proč si adolescenti zvolili tyto motivy k vytetování?
8. Jaké pocity měli adolescenti bezprostředně po procesu tetování?

2.4 Sestavení otázek do rozhovoru

V souvislosti s cílem práce, jsem si zvolila okruhy otázek a následně k nim přidala několik podotázek s otevřeným koncem. Zajímalo mě například samotný proces tetování, pohnutky, které k němu vedly a také kolik informací si proband o tetování ještě před jeho aplikací zjistil apod. Ale na začátku každého rozhovoru, jsem vždy nejprve zjistila, kolik

má daný respondent tetování, jak velké tetování má, kde jsou umístěna a případně o jaké motivy se jedná. Poté už jsem přistoupila k připraveným otázkám, které jsem ale v průběhu rozhovoru ještě dále doplňovala nebo z důvodu nadbytečnosti zcela vynechala.

Po hrubém sestavení okruhu otázek a podotázek, následovalo pilotní interview s osobou v mém blízkém okolí, která mi poskytla cenné rady, týkající se doplnění a upřesnění otázek v rozhovoru. Takto upravenou verzi otázek, jsem pak již použila při rozhovoru s probandy.

Tímto způsobem jsem sestavila 21 příkladových otázek do rozhovoru, vyplývající z 8 okruhů. Seznam otázek je uveden v příloze.

3 METODOLOGIE

3.1 Typ výzkumu - kvalitativní výzkum

Pro svůj výzkum jsem zvolila kvalitativní typ, jelikož jsem chtěla sbírat data více do hloubky pomocí rozhovorů a mít také osobní kontakt s respondentem. Díky tomuto způsobu jsem si mohla utvořit i základní představu o osobnosti probanda nebo reagovat na jeho odpovědi a dozvědět se i další fakta, na které jsem se v rozhovoru přímo neptala, ale přesto jsou pro můj výzkum užitečná. I když je často považovaný pouze za doplněk kvantitativního. Jeho výhodou je také pružnost, jelikož se výzkumné otázky mohou v jeho průběhu pozměňovat a stávat se tak konkrétnějšími. Ale nevýhodou je jeho časová náročnost, jak při sběru dat, tak při jeho samotném vyhodnocování.

Neexistuje jednotná definice kvalitativního výzkumu. Většina autorů pouze vidí rozdíl oproti kvantitativnímu například v použitých metodách. Za kvalitativní výzkum se dá tedy považovat jakýkoli výzkum, u kterého se k získání výsledků nepoužívá statistických metod, a výsledná data jsou nenumernická. Nástrojem kvalitativního výzkumu je pak rozhovor, zatímco u kvantitativního výzkumu je to dotazník. Získaná data se pak vyhodnocují u každé metody jinak. O kvalitativním výzkumu se dále říká, že jeho výsledky jsou sbírkou subjektivních dojmů, a také ho lze těžko replikovat, pro jeho nestrukturovaný charakter. Navíc se objevují obtíže se zobecňováním výsledků, protože pracuje pouze s určitým počtem jedinců a často jen na jednom místě (Švaříček & Šed'ová et al., 2007; Hendl, 2005).

Kvalitativní výzkum je dle Ferjenčíka (2000) zaměřený holistický, to znamená na člověka, skupinu či nějakou událost, která je zkoumaná v rámci možností v celé své šíři. Je zde snaha pochopit všechny tyto rozměry integrovaně, v jejich vzájemných souvislostech. Údaje získané během výzkumu tvoří například výpovědi respondentů atd.

3.2 Použitá metoda

Pro zjištění motivace jedinců jsem se rozhodla použít metodu polostrukturovaného hloubkového rozhovoru s vybranými adolescenty.

Hloubkový rozhovor je dotazování jednoho účastníka studie výzkumníkem za pomoci několika otevřených otázek. Prostřednictvím hloubkového rozhovoru jsou zkoumáni příslušníci určité sociální skupiny, s cílem porozumět jejich jednání. Účelem tohoto

rozhovoru je tedy získání podrobné a komplexní informace o dané problematice, o studovaném jevu (Švaříček & Šed'ová et al., 2007).

Hendl (2005) uvádí, že polostrukturovaný rozhovor vychází z již předpřipravených okruhů otázek, které je nutné během rozhovoru probrat. Formulace otázek a jejich pořadí však záleží na tazateli.

3.3 Výzkumný vzorek

Výzkumný vzorek tvořilo celkem 6 jedinců s alespoň jedním tetováním, o kterém pojednávám v teoretické části. Umístění tetování, jeho styl apod. nebylo rozhodující.

Respondenti pocházeli z Českých Budějovic, Středočeského kraje a z Prahy. Jednalo se o tři chlapce ve věku 15, 16, 17 a tři dívky ve věku 18, 19 a 21 let. Většinu respondentů jsem získala za pomoci sociální sítě, na kterou jsem vyvěsila žádost o účasti na výzkumu, převažovala tedy technika samovýběru. Z reakcí na mou výzvu jsem pak vybrala vhodné respondenty a znovu je kontaktovala. Dále jsem oslovila své známé, zda nemají ve svém okolí vhodné kandidáty pro můj výzkum. Jedince v této věkové kategorii jsem zvolila záměrně, jelikož se domnívám, že podstoupit aplikaci tetování před dovršením 20. roku života je neuvážené, poněvadž u jedince stále ještě nedošlo ke stabilizaci životních hodnot a názorů a může tak svého činu později litovat.

Četnost tetování byla u probandů různá. Zatímco všichni chlapci a jedna dívka ve věku 19 let měli pouze jedno tetování. Zbylé dvě dívky ve věku 21 let měly tři tetování a ve věku 18 let čtrnáct tetování. Množství tetování ale nesouvisí s počtem návštěv v tetovacím salónu, jelikož některé vytetované motivy jsou tak složité či velké, že vyžadují mnoha hodinové práce tatéra a je nutné je rozdělit do více dnů.

Pro přehlednost zde také uvádím tabulku rozdělení respondentů a poté následuje popis tetování u zkoumaných jedinců:

Tab. 1: Rozdělení výzkumného vzorku

Chlapci			Dívky		
<u>Věk</u>	<u>Respondent</u>	<u>Počet T</u>	<u>Věk</u>	<u>Respondent</u>	<u>Počet T</u>
15 let	David	1	18 let	Petra	14
16 let	Tomáš	1	19 let	Jitka	1
17 let	Jakub	1	21 let	Alena	3

Poznámka: T- tetování

David - černě vytetovaný motiv štíra na pravém rameni. **Tomáš** - černo-fialové psací písmeno L přes celý hřbet pravé ruky. **Jakub** - na pravé lopatce vytetované ornamenty černé barvy. **Petra** - má po svém těle rozmístěno velké množství motivů, různých barev a velikostí. Jedná se o nápisy, jednoduché linky, motivy zvířat i symboly, znázorňující její zájmy – například černo-červený motiv nůžek a krejčovského metru na levém předloktí, vyjadřující její zálibu v šití. Motivy Petry na sebe nenavazují a tvoří tak jednotný styl či celek. **Jitka** - červeně vytetovaný motiv draka na pravé lopatce. **Alena** – motivy havranů, růží, boxera a dívky v černo-červené barvě souvisle pokrývající celou pravou horní končetinu od zápěstí po rameno. Dále krátké nápisy na žebrech a zádech.

Pouze Alena a Petra označili své tetování za „velké“, zatímco všichni kluci a Jitka naopak za „malé“. U jedinců, kteří označili své tetování za „malé“, se jednalo vždy o jeden motiv o velikosti cca dvacet centimetrů na výšku a deset centimetrů na šířku, vyskytující se pouze na jedné části lidského těla (rameno, lopatka, hřbet ruky). Na rozdíl od tetování Aleny a Petry, skládající se z několika symbolů, které na sebe buď navazovaly a tvořily tak souvislý motiv pokrývající například celou horní končetinu, nebo byly jednotlivě rozmístěny po různých částech těla.

Výhody a nevýhody výběru vzorku

Nejsnáze se sháněli respondenti ve věku 19 a výše let, jelikož se v souvislosti s mým věkem stále ještě nachází v mém okolí či v okruhu mých známých na sociální síti. Nejtěžší však bylo získat chlapce ve věku 15 a 16 let, jelikož se už nejedná o mou vrstevnickou skupinu.

3.4 Realizace výzkumu

Nejprve jsem probandovi sdělila několik základních informací o sobě a o mé práci, například co je cílem mé práce nebo jak se dozví výsledky mého výzkumu, dále jsem probanda informovala, jak bude rozhovor probíhat a přibližné časové rozpětí, nakonec jsem se zeptala, zda má nějaké dotazy. Před zahájením rozhovoru jsem ještě probanda ujistila, že všechny odpovědi jsou anonymní, důvěrné a jeho účast na mém průzkumu je dobrovolná, to znamená, že pokud mu bude jakákoli otázka nepříjemná, nemusí odpovídat, popřípadě může z výzkumu odstoupit. Poté jsem dala respondentovi podepsat písemný souhlas a přistoupila k interview, ze kterého jsem si pořídila i audio záznam pomocí diktafonu, s ujištěním, že tento záznam nebude poskytnut třetí osobě a bude sloužit

výhradně k účelům výzkumu. Nakonec jsem probandovi vždy poděkovala za účast ve výzkumu a sdělila mu, že pokud bude mít zájem, mohu mu bakalářskou práci poskytnout.

3.5 Etické aspekty výzkumu

V každém psychologickém výzkumu je potřeba vyřešit otázky morálky, odpovědnosti a především etiky. To dle Ferjenčíka (2000) znamená, že výsledky práce nesmí být hrubě zneužity proti lidskosti. I když v otázkách etiky vědeckého bádání není jednoduchých odpovědí, přesto nesmíme na etiku ve výzkumu zapomínat. Prototypem etických pravidel, všeobecně přijaté určitou komunitou jsou především „Etické principy při výzkumu s lidmi“, které přijala konkrétně Americká psychologická asociace v roce 1982.

Ferjenčík (2000, s 62-63) shrnuje principy obsažené v tomto kodexu takto:

- *„Respekt a ohled vůči účastníkům výzkumu. Badatel by měl vždy zvážit, zda vědecká hodnota výzkumu, který uskutečňuje, není v konfliktu se zájmy a právy zkoumaných osob. Výzkumník a jeho spolupracovníci by měli vždy zachovat ve svém chování vůči zkoumaným lidem respekt a úctu.*
- *Právo na informace. Účastníci psychologického výzkumu mají právo vědět, čeho se účastní, jaké jsou cíle a smysl výzkumu. I v případech, kdy si metodologie výzkumu nevyhnutelně vyžaduje zatajit tyto informace, je výzkumník povinen je sdělit účastníkům bezprostředně po skončení pokusu nebo zkoumání.*
- *Právo na soukromí a důvěrnost informací o účastnících. Všechny údaje o účastnících bádání mají zůstat důvěrné.*
- *Právo odstoupit z výzkumu. Výzkum musí být založen na dobrovolnosti. Jakákoli zkoumaná osoba má proto právo odstoupit kdykoli, kdy to považuje za vhodné.“*

Z hlediska zachování anonymity účastníků, zde budu uvádět pouze fiktivní křestní jména, kterými jsem označila jednotlivé probandy. V příloze také přikládám kopii informovaného souhlasu, který jsem ještě před začátkem rozhovoru nechala po seznámení s mými požadavky podepsat probandy. Audio záznamy z rozhovorů budou po obhajobě této bakalářské práce vymazány, na základě domluvy s jednotlivými respondenty.

3.6 Analýza dat

U dat z audio nahrávek jsem provedla doslovnou transkripci, což je jak uvádí Hendl (2005) proces převodu mluveného projevu do písemné podoby. Následně jsem získaná data vyhodnotila pomocí otevřeného kódování.

Za otevřené kódování považujeme techniku, vyvinutou v rámci analytického aparátu zakotvené teorie, avšak díky své jednoduchosti a účinnosti využívanou ve více typech kvalitativních projektů. Kódování označuje operaci, pomocí které jsou získaná data konceptualizována a složena novým způsobem. Text je tedy rozbit na jednotky, kterým jsou přiděleny kódy a s takto nově označenými fragmenty textu výzkumník dále pracuje (Švaříček & Šed'ová et al., 2007).

4 VÝSLEDKY

V této kapitole jsou uvedeny výsledky mého kvalitativního výzkumu, který byl uskutečněn na základě rozhovorů s respondenty. Nejprve zde uvádím stručnou charakteristiku jednotlivých respondentů, pro lepší představu o výzkumném vzorku. Údaje jsem zjistila nezávaznou konverzací před rozhovorem nebo na základě reakcí během rozhovoru. Z hlediska typologie osobnosti se tedy domnívám, že mezi mými respondenty se kromě melancholika vyskytly všechny typy temperamentu a jednalo se převážně o extrovertní jedince. Poté jsem rozdělila kapitolu na dvě části, abych lépe vysvětlila rozdíl v motivaci k prvnímu a k dalšímu tetování.

David, 15 let

David je žákem 9. třídy ZŠ v malém městě. Učení ho nebaví, jeho studijní výsledky jsou tedy podprůměrné. Je jedináček, proto většinu svého volného času tráví venku, ve společnosti svých kamarádů. Nechal se tetovat, když mu bylo 15 let. David byl během rozhovoru velmi živý, veselý a přátelský.

Tomáš, 16 let

Tomáš studuje první ročník SOŠ, obor výpočetní technika. Je ubytován na internátu, kde nejraději hraje počítačové hry se svými spolužáky, třeba i celý den. Nechal se tetovat, když mu bylo 15 let. Tomáš byl velmi pohledný chlapec. Tato skutečnost ovlivnila jeho sebevědomí, které bych označila za velmi vysoké. Tomáš na mě dále působil jako velmi výbušný a netrpělivý.

Jakub, 17 let

Jakub studuje střední průmyslovou školu elektrotechnickou ve velkoměstě, kde bydlí s rodiči. Jakub rád sportuje a tráví čas se svojí přítelkyní. Nechal se tetovat, když mu bylo 16 let. Jakub se během našeho setkání projevil jako velmi sympatický, klidný a se svým životem spokojený mladík.

Petra, 18 let

Petra bydlí po hádce s rodiči už delší dobu u své babičky ve městě, kde také studuje gymnázium a zároveň si přivydělává brigádou v baru. Dívka uvádí, že tetování má jako závislost a sama se také učí tetovat. Nechala se tetovat, když jí bylo 17 let. Petra na schůzku přišla pečlivě upravená a bylo na ní vidět, že jí velmi záleží na jejím vzhledu.

Během rozhovoru byla optimisticky naladěná, upřímná a velmi sdílná, žádné téma jí tedy nedělalo problém.

Jitka, 19 let

Dívka má vystudované SOU a momentálně již pracuje. Bydlí se svým přítelem, se kterým si nedávno pořídili psa. Většinu svého volného času tedy věnuje procházkám se psem. Nechala se tetovat, když jí bylo 16 let. Ve společnosti Jitky jsem se cítila příjemně, jelikož je to velmi společenská dívka se smyslem pro humor.

Alena, 21 let

Alena je studentkou prvního ročníku vysoké školy. Alena uvedla, že svou rodinu již nemá, ale považuje za ní rodinu svého přítele, se kterým společně bydlí. Nechala se tetovat, když jí bylo 17 let. Alena je dle mého názoru vyrovnaná a stejně jako Petra velmi otevřená a hovorná dívka. V následujícím odstavci (a pak i dále) bych ještě pro větší přehlednost tučně označila nebo podtrhla to důležité, zde tedy ty jednotlivé důvody.

4.1 Motivace adolescentů k tetování

4.1.1 Způsob rozhodování

Motivy

Nejprve jsem se zajímala, na základě jakých motivů, se adolescenti rozhodli nechat se tetovat. Zjistila jsem, že motivy pro získání tetování byly u probandů různé. Některé motivy však mohou být neuvědomělé a motivů k tetování tak může existovat více.

Uvádím zde důvody, které se v odpovědích respondentů objevovaly nejčastěji. Respondenti si tedy nechali aplikovat tetování z důvodu zvýšení své fyzické atraktivity, tetování tak mají především jako ozdobu, díky které si připadají přitažlivější pro sebe i své okolí. Další respondenti uvedli, že podstoupili aplikaci tetování, protože se jim tento způsob zdobení těla líbí a prostě ho chtěli. Tato odpověď se mi zdála nedostačující, jelikož důvod, že se jim tetování líbí, se totiž dá předpokládat, poněvadž pokud by se jim tetování nelíbilo, pravděpodobně by aplikaci vůbec nepodstoupili. Tento motiv se dá také najít u všech mých respondentů, i když ho někteří neuvedli. Na základě jejich reakcí na mé doplňující otázky jsem nakonec zjistila, že jejich rozhodnutí bylo skrytě ovlivněno módním trendem v jejich sociálním prostředí. A ostatní respondenti, se chtěli skrz tetování nějakým

způsobem odlišit od druhých a „jít proti proudu“, přičemž tato touha osobního vymezení a hledání vlastní identity je důležitým posláním adolescence. Neexistoval však pouze jeden motiv, který by převýšil ty ostatní a v odpovědích se tak objevovalo více důvodů: *Chci se lišit od ostatních lidí a tetování se mi líbí* (David).

Motivy mít tetování jako ozdobu nebo jako způsob odlišení můžeme označit za vnitřní pohnutky a motiv mít něco, co se nám líbí na ostatních jako vnější pobídku. Tyto motivy dále rozvádím.

Touha ozdobit své tělo

Někteří respondenti vnímali své tetování jako prostředek sloužící ke zvýšení vlastního pocitu atraktivity. Příkladem může být tato odpověď respondentky Petry: *Tetování jsem chtěla jako ozdobu, díky které si budu připadat přitažlivější pro sebe i ostatní.*

Potřeba líbit se má estetický a sexuální význam, tetování jedinci se tedy chtějí líbit nejen sobě, ale i opačnému pohlaví. Estetika těla je to, co na druhého člověka při setkání zapůsobí jako první, snad právě proto se každý muž či žena chce líbit. S estetickou funkcí pak úzce souvisí sexuální funkce, která si klade za cíl dodat tělu erotickou krásu a přilákat tak potenciálního partnera (Rychlík, 2005). Snaha udržet si atraktivní tělesný vzhled je pak spojena s líčením, zdobením, udržováním a celkovou péčí o tělo.

Tetování se mi líbí

To znamená, že se jedincům obecně tetování líbí a shledávají ho zajímavým. S tetováním si například muži připadají atraktivnější nebo chtějí prostřednictvím tetování podtrhnout rysy oceňované u opačného pohlaví jako síla, dravost apod.

Módní trend

Tento motiv označoval situaci, kdy jedinec viděl tetování u ostatních a začal po něm taky toužit nebo chtěl jedinec tetováním vyjádřit příslušnost k určité skupině. Tento motiv se však nedal označit jako dominantní.

Touha odlišit se

Aplikace tetování může u jedinců naplnit potřebu odlišovat se od ostatních a být tak něčím výjimečný a originální.

Sklony k průměrnosti jsou podle Macka (1999) dány osobností každého člověka, jeho výchovou a konkrétním prostředím, v němž se pohybuje. Dále uvádí, že mladí lidé sice

podléhají různým módním trendům, ale potřeba odlišovat se a vymezit se vůči svému okolí, rodičům či kultuře je u dospívajících přeci jenom větší.

Proces rozhodování

Na základě provedených rozhovoru s respondenty, se zdá, že proces rozhodování probíhal u mých účastníků výzkumu následovně. Nejprve se na základě různých motivů, objeví touha nechat se tetovat. Dotyčný si tak začne více všímat potetovaných jedinců ve svém okolí a shánět informace o tomto druhu zdobení těla (internet, kamarádi). Získáváním stále více informací si postupně jedinec zvolí motiv svého tetování a následně zvažuje jeho barvu, umístění a velikost. U některých jedinců se v této fázi objeví ještě potřeba získat souhlas s tetováním od rodičů. Nakonec si jedinec hledá vhodný tetovací salón, většinou na základě recenzí, ceny, dostupnosti apod.

Nikdo z mých respondentů se však nezajímal o rizika spojená s tetováním. Důkazem je, že otázku, zda jim tetování nebude v budoucnu způsobovat problémy, vyřešili pouze dva respondenti umístěním tetování na místo, které lze v případě potřeby zakrýt.

Délka rozhodovacího procesu

Na tento problém se také zaměřovaly mé otázky v rozhovoru a to, zda se rozhodovali delší časový úsek (v řádu měsíců) před tetováním a zda si o tetování sháněli nějaké informace apod. Cílem bylo tedy zjistit, jestli adolescenti o tomto kroku alespoň několik měsíců uvažovali a uvědomují si tak, že tetování je celoživotní.

U nikoho z respondentů nebylo tetování výsledkem spontánního chování. Z odpovědí respondentů ale vyplývá, že pouze dvě starší dívky se před prvním tetováním velmi dlouho rozmyšlely (několik měsíců), zda tento proces podstoupit, své první tetování tedy nebraly na lehkou váhu a nejspíš si uvědomovali, že se jedná o celoživotní ozdobu. Naopak všichni ostatní respondenti se pro aplikaci tetování rozhodli maximálně během jednoho měsíce. Což dokládá i následující odpověď Jakuba: *řekl jsem si to na začátku listopadu, přemluvil jsem mámu a ještě do konce měsíce, jsem tam utíkal*. Pro jedince na začátku adolescence jsou však tyto nerozvážné a unáhlené projevy chování typické. Mohou být zapříčiněny například nedostatkem zkušeností nebo snahou získat uznání vrstevníků.

Rozhodnutí pro tetovací salón

Pro tetovací salón, ve kterém si nechali respondenti tetování aplikovat, se pět respondentů rozhodlo na základě pozitivních recenzí. Jednalo se ve třech případech o

doporučení od přátel a ve dvou případech o kladné hodnocení salónu na internetu. Poslední respondentka se nechala tetovat v salónu, který patří její příbuzné. Je tedy zřejmé, že žádný z respondentů se nerozhodl podstoupit tuto modifikaci těla u tatéra, bez předchozí informace o kvalitě jeho práce. Jedním z vysvětlení, může být strach ze špatně odvedené práce tatéra a možné uvědomění, že tento zásah do integrity lidské kůže je trvalý.

4.1.2 Vliv okolí

Zde uvedené výsledky jsem získávala z odpovědí na otázky v rozhovoru zkoumající, zda tetovaný adolescent má v rodině či ve svém okolí nějaké potetované blízké osoby a také, jak příbuzní a přátelé nazírají na adolescentovo tetování. Cílem bylo zjistit, zda výskyt tetovaných adolescentů v okolí účastníků výzkumu nějakým způsobem ovlivní jejich zájem o aplikaci tetování. To znamená, jestli například urychlí tento proces rozhodování nebo se nechají inspirovat vytetovanými motivy, které vidí kolem sebe. Dále mě zajímalo, jak na tetování pohlíží rodina adolescenta.

Jedinci s tetováním v okolí adolescenta

Všichni respondenti uvedli, že v jejich blízkém okolí se nachází přibližně 5 – 7 potetovaných přátel či známých. Rodinní příslušníci se vyskytují pouze u třech dotazovaných (Jitka, Alena, Tomáš), přičemž se 2x jedná o starší sourozence a 1x o oba rodiče, dalo by se tedy říci, že žijí v prostředí, kde je tetování akceptováno. Touha nechat se tetovat, se ale u dívek objevila dříve, než potetovaní jedinci v jejich okruhu přátel, dá se tedy předpokládat, že výskyt těchto jedinců neměl vliv na rozhodnutí respondentek o aplikaci tetování. Naopak u všech chlapců se dá vyzorovat mírné ovlivnění ostatními jedinci s tetováním, jelikož všichni dotazovaní shledávali tuto ozdobu těla na ostatních jako velmi pěknou a dva respondenti po ní pak sami začali toužit.

Originalita tetování

Nikdo však z výše zmíněných potetovaných jedinců v okolí respondentů, neměl stejný či podobný motiv jako účastníci mého výzkumu. Všechny dívky i chlapci si tak motiv tetování zvolili na základě svého vkusu a po nikom se neopakovali. S tímto tématem souvisí dle mého názoru i otázka, zda dotazovaní jedinci považují za důležité, aby jejich tetování bylo originální a už ho tedy nevlastnil nikdo další. Na tuto otázku všichni respondenti kromě Jitky, reagovali odpovědí, že podobný motiv tetování či jeho umístění by jim nevadilo, ale člověka se 100% shodným motivem na stejném místě, by odsoudili.

Jak už jsem uvedla, tak Jitce by nevadilo, kdyby měl někdo stejný motiv i na stejném místě jako ona, *jelikož si každý může udělat, jaké se mu líbí a kde chce* (Jitka). Toto tvrzení je trochu překvapující, jelikož odporuje procesu vytváření vlastní jedinečné identity v tomto věku. Skutečnost, že by dva jedinci měli identické tetování, by ale neměla nikdy nastat, jelikož si profesionální tatéři každé nově vzniklé tetování fotí, aby v budoucnu netetovaly motiv, který již existuje.

Názor rodiny na tetování adolescenta

Přání adolescenta nechat se tetovat, zcela akceptovala nejbližší rodina pouze u třech respondentů. Vztahy ostatních probandů s rodinnými příslušníky, se po aplikaci tetování výrazně změnily. Jednu z respondentek dokonce po jejím čtvrtém tetování vyhodili rodiče z domova. Jiný proband musel slíbit, že další tetování už si nepořídí, jinak půjde též z domu. Dalšího probanda označila většina jeho příbuzných kvůli tetování za kriminálního. Dotyční jedinci však nemají pocit, že by je tento čin měl vyřazovat z rodinného života a reakce rodičů se jim zdají přehnané.

4.1.3 Faktory ovlivňující vzhled tetování

V rozhovoru jsem se také zajímala, zda například respondenti vědí, v jakém stylu mají své tetování a samozřejmě proč si tyto symboly zvolili. Cílem bylo zjistit, zda si vybírala své náměty podle nějakého stylu, o kterých pojednávám v teoretické části, a také zda mají pro respondenty jejich motivy nějaký hlubší význam.

Umístění a viditelnost tetování

Všichni respondenti se shodovali v umístění tetování na horní končetině (3x hřbet ruky, rameno, 2x lopatka). Na otázku, proč si zvolili takové umístění tetování, odpověděli respondenti různě: protože se mi dané místo líbí (3), chtěl jsem, aby bylo tetování dobře vidět (2), chtěl jsem, aby bylo tetování skryté (1) a poslední respondentka uvedla, že své tetování chce mít velmi rozsáhlé, tudíž ho má ještě nedodělané a jen se rozhodla, že začne zrovna rukou.

V otázce, jak moc je pro ně důležité, zda je jejich tetování viditelné, se tedy respondenti lišili. Tato skutečnost je patrná již z výše uvedených odpovědí. Ve třech případech se respondenti shodli, že viditelnost tetování pro ně nehraje žádnou roli a vybírají si umístění, které se jim prostě líbí. Jiní uvedli, že viditelnost tetování je pro ně velmi důležitá, protože tak můžou skrz své tetování ostatním něco sdělit. Jeden respondent

například odpověděl, že *některá tetování mám vyloženě pro mě, nebo aby byly vidět míň, a nikdo další o nich vědět nemusí* (Petra).

Význam motivu tetování

Většina dotazovaných uvedla, že si zvolila motivy, které považuje za důležité a nejedná se tedy pouze o symboly, které jsou zrovna „v módě“. Význam tetování však může být pro ostatní jedince skrytý, tato kategorie zahrnuje vzpomínku na blízkého člověka nebo určité motivy, které jedinci něco připomínají apod. Naopak u jiných respondentů můžeme z jejich vytetovaného motivu na první pohled odvodit například jméno či náboženské vyznání. Tento důraz na význam motivu pro jedince a odsuzování módních symbolů, může souviset s vědomím stálosti tetování. Zřejmě proto jedinci o motivu svého tetování více přemýšlí. V rozporu s tímto tvrzením je však následující odpověď jednoho z respondentů: *nechal jsem si vytetovat motiv, který jsem našel na internetu a prostě se mi líbil* (Jakub), dokazující, že tento závěr nemusí platit pro všechny potetované adolescenty.

Styl tetování

V současných stylech tetování se respondenti vůbec neorientují. Někteří jedinci ani netušili, že tyto styly existují, což může být důsledek povrchního shánění informací o tetování v jejich procesu rozhodování, který právě u těchto dotyčných jedinců neměl dlouhé trvání. Pouze dvě starší respondentky uvedly, že se ve stylech tetování částečně orientují, ale žádný z nich je nezaujal natolik, aby se jim nechali inspirovat.

4.2 Motivace k dalším tetováním

Na otázku v rozhovoru, zda si účastníci mého výzkumu pořídí další tetování, odpověděli všichni kladně, ale pouze dvě respondentky již mají více jak jedno tetování.

4.2.1 Před aplikací tetování

Motivy

V této části nejprve uvádím, jaká byla motivace u adolescentů, kteří již další aplikaci tetování podstoupili (A) a dále jaká je motivace u ostatních respondentů, kteří o dalším tetování zatím jen uvažují (B). Tyto dvě skupiny jsem označila písmeny A a B pro přehlednost.

Respondenti **A**, kteří si již nechali aplikovat další tetování, se shodují, že chtěli mít už od začátku rozsáhlé tetování po celém těle, které vyžaduje velké množství návštěv v tetovacím salónu a jedná se prakticky o proces na celý život. Motivace k dalším tetováním je u nich tedy stále vzrůstající touha přiblížit se svému ideálu. U Petry jsou však některá tetování její práce, protože jak sama uvádí: *ono když se tím chci vlastně živit, tak by to stejně asi jinak nešlo, protože je to nejlepší trénovat na sobě*. U těchto tetování se tedy jednalo spíše o touhu zdokonalit své schopnosti.

U ostatních respondentů **B** se nejčastěji jako motiv touhy po dalším tetování objevoval důvod prostého zalíbení v tetování, vyjádřený výroky: *...určitě ano, protože se mi to líbí* (Tomáš) a *ještě nevím kdy tam půjdu, ale tak se mi to zalíbilo, že doufám, že brzo* (David), přičemž tito respondenti nedokázali svojí touhu vysvětlit. Tento motiv zalíbení je popsán již v kapitole motivace k prvnímu tetování. Dva respondenti už měli v době rozhovoru dokonce domluvený termín dalšího tetování, protože si chtějí nechat vytetovat ještě jiné motivy, které se jim líbí nebo jsou pro ně důležité, i zde tedy můžeme vidět vzrůstající tendenci pořídit si po prvním tetování další.

4.2.2 Průběh tetování

Pocity

V rozhovoru jsem se také ptala adolescentů, jak vzpomínají na proces tetování, jaké při něm cítili pocity apod. Cílem bylo zjistit, zda se během prvního procesu tetování u těchto adolescentů vyskytly pocity výjimečnosti, rebelského činu, lítosti apod. a zda tyto pocity nějakým způsobem ovlivnily rozhodnutí pro další tetování.

Některé dívky uvedly, že u nich po zákroku převažovaly mírné pocity výjimečnosti, štěstí a tetování jim také zvýšilo sebevědomí, jelikož se jedná o druh zdobení těla, který nemají všichni. Pocity však u těchto respondentů jejich motivaci k dalším tetováním neovlivnily, jelikož nepodstoupili aplikaci tetování, aby tyto pocity zažili znova, ale protože chtěli dosáhnout svého ideálu krásy, jak zmiňuji výše. Dva nejmladší respondenti naopak pociťovali po procesu silné pocity radosti, volnosti, výjimečnosti a vyššího sebevědomí. Intenzitu těchto emocí může způsobovat fakt, že dotyční se při aplikaci tetování nacházeli ještě v období pubescence, pro které je typické prožívání silných emočních prožitků. Ani jeden z těchto respondentů se však nevyslovil ve smyslu, že by jejich proces rozhodování k dalšímu tetování byl nějakým způsobem ovlivněn těmito

pocity. Někteří respondenti však během procesu žádné výrazné pocity nezaznamenali, důkazem může být výrok jednoho z nich: *tetování jsem si nechala udělat jako vzpomínku na blízkého člověka, nedělala jsem to tedy kvůli tomu, abych byla hustá v očích ostatních, ale kvůli sobě* (Jitka). Pocity u respondentů se tedy objevovali v různé intenzitě přes mírné, silně až po žádné.

Vnímání bolesti

V rozhovoru se na tuto problematiku zaměřovaly otázky, zjišťující, jak respondenti vnímali bolest při procesu tetování. Cílem bylo zjistit, jakou roli hraje intenzita bolesti v rozhodování o dalším tetování. Vnímání bolesti je však velmi subjektivní a také záleží na umístění tetování, jelikož na některých částech těla, kde je například málo podkožního tuku, je bolest vyšší.

Většina respondentů se před prvním tetováním připravovala na velkou bolest, jako na součást tohoto procesu, některé pak velmi překvapilo, když je samotný zákrok vůbec nebolel: *seděla jsem a nevěděla, jestli už se začalo, mám asi vyšší práh bolesti* (Petra). Jiní dotazovaní zase uvedli, že zákrok byl sice nepříjemný a bolel, ale dalo se to vydržet. Každý však takové štěstí neměl a pociťoval bolest naopak velmi intenzivně: *strašně to bolelo, bylo to šílený no, on tam tou jehlou reje a teď se vrátí a do toho samého místa reje znova* (Alena), a toto trápení někdy neustane, ani po skončení tetování: *já se pak zvednu z toho křesla a přijdu si jak opilá a často mi potom vyskáče i horečka* (Alena). Nikdo však neuvedl, že by pociťoval bolest v tak neúnosné míře, že by jej odradila od dalšího tetování, lépe si však rozmyslí, kam si své tetování umístí.

Jelikož dvě respondentky si již nechali aplikovat další tetování, mohou porovnat, jakou intenzitu bolesti při nich pociťovali. Zatímco pro jednu z nich bylo tetování stále bezbolestný proces, u druhé se intenzita bolesti měnila: *třeba na lokti to hodně bolelo, na žebrech to hodně bolelo, přes páteř to taky hodně bolelo, ale dá se to přežít tam, kde je trošku nějaký sval, například biceps* (Alena).

4.2.3 Po procesu tetování

Spokojenost s tetováním

Dále mě zajímalo, zda tetování respondentů vypadá přesně tak, jak si představovali a jsou tak s prací tatéra spokojeni. Cílem tedy bylo zjistit, zda dobře či špatně odvedená práce tatéra má nějaký vliv na další aplikaci tetování, případně odmítnutí dalšího tetování.

Naprostá většina respondentů odpověděla, že s provedením tetování je velmi spokojena, jelikož tetování vypadá přesně podle jejich představ. Na základě této skutečnosti, není důvod, proč by tito jedinci nemohli kladně uvažovat o dalším tetování. V případě, že byli respondenti s tetováním nespokojeni, jednalo se například o špatné zpracování motivu, přesto však svého činu nelitují a podstoupili již další tetování, jelikož se tyto chyby dají opravit překrytím jiným motivem.

4.3 Shrnutí výsledků

V této části shrnuji výsledky, ke kterým jsem dospěla na základě polostrukturovaných rozhovorů se šesti respondenty a odpovídám na výzkumné otázky. Během výzkumu jsem z odpovědí získala velké množství užitečných informací, které jsem z větší části prezentovala již v předchozí kapitole, proto zde shrnuji jen ty nejdůležitější poznatky. Odpovědi respondentů byly různé, je však zajímavé, že **všichni** dotazovaní **se shodovali v umístění** alespoň jednoho ze svých tetování na **horní končetině** (3x hřbet ruky, rameno, 2x lopatka), nejčastěji si toto umístění zvolili, protože se jim líbí.

1. Jaké jsou motivy k tetování u adolescentů?

Z mého šetření vyplývá, že na motivaci k tetování se podílí více motivů, které se vzájemně prolínají či doplňují. V odpovědích byly také patrné věkové rozdíly. Zatímco rozhodnutí mladších chlapců bylo nejspíš ještě ovlivněno touhou splnit konvence své společenské skupiny a naplnit tak potřebu někam patřit, starší dívky už si prostřednictvím tetování hledaly svou vlastní jedinečnou identitu a naopak se od svých vrstevníků chtěly odlišit.

Mezi nejčastější motivy k tetování tedy patří touha získat to, co nikdo jiný nemá a tím **se odlišovat** od ostatních, dále **ozdobit své tělo** (z této nejstarší funkce tetování se postupně vyvíjely ostatní funkce) a zvýšit tak svou fyzickou přitažlivost či své sebevědomí a v neposlední řadě se adolescenti nechali tetovat, protože jim tetování slouží jako **vzpomínka** na určitou událost či osobu nebo je tetování druh zdobení těla, který se jim **velmi líbí**. Poslednímu uvedenému motivu předcházelo, že jedinec viděl tento druh zdobení těla na někom jiném a následně po něm začal také toužit. Kromě tedy této vnější pobídky se dají motivy k tetování u těchto respondentů označit za vnitřní.

Výskyt potřeby odlišit se, ve výpovědích respondentů je **v souladu s výzkumy** (například Swami, 2011), uváděnými **v teoretické části**, o možnosti vnímat tetování jako způsob vyjádření své jedinečnosti.

2. Jakým způsobem se liší motivace k prvnímu tetování od motivace k dalším tetováním?

Motivy vedoucí k prvnímu a dalšímu tetování se **u některých** jedinců **změnily** a u **některých ne**. V případech, kde se motivy nezměnily, se jednalo o respondenty, kteří toužili po rozsáhlém tetování, skládající se z více jednotlivých tetování a proto společným motivem pro všechny jejich další tetování byla **touha dosáhnout tohoto cíle**. Ostatní respondenti uvedli, že po aplikaci prvního tetování **našli** v tomto zdobení těla **zálibení** a tetování se pro ně stalo „drogou“, nebo je napadli nové **motivy**, které si chtěli **též nechat vytetovat**, když už věděli, co je při procesu tetování čeká.

3. Jakým způsobem ovlivňuje výskyt tetovaných jedinců v okolí adolescenta jeho rozhodnutí o aplikaci tetování?

Všichni respondenti uvedli, že **ve svém okolí mají potetované jedince**, jedná se buď o blízké kamarády, spolužáky nebo rodinné příslušníky. Počet tetování těchto jedinců se pohyboval od jednoho tetování po souvislé pokrytí různých částí lidského těla. Tento výskyt potetovaných osob **ovlivnil** rozhodnutí o tetování **u poloviny** respondentů. Jednalo se převážně o **zálibení v tetování** někoho jiného a následnou touhu takovou ozdobu také mít. Způsob **ovlivnění** se dále mohl týkat **pozitivního přístupu** k tetování nebo **získání více informací** o procesu tetování apod. **Nikdo** z respondentů si však **nezvolil motivy, které například viděl ve svém okolí**, jelikož chtěl mít každý své vlastní a originální. Ve zbylých případech, kdy **výskyt** potetovaných jedinců v okolí rozhodovací proces **neovlivnil**, se **touha** nechat se **tetovat** objevila ještě **dříve**, než se dotyčný jedinec dostal do blízkosti těchto potetovaných osob.

4. Jakým způsobem ovlivní bolest při první aplikaci tetování rozhodnutí o dalším tetování?

I když se **bolest nedá označit** za faktor, který by se **podílel** na procesu rozhodování, domnívám se, že respondenti si pak díky tomuto pocitu svých tetování více váží. **Bolest** však může **posílit i sebevědomí**, jelikož jedinec svým tetováním dokazuje, že tento pocit překonal. Vnímání bolesti je ale velmi individuální a její intenzita se mění v souvislosti s umístěním tetování nebo motivací respondenta.

I přes velmi silné bolestivé pocity u jedné z dívek, však **neměla bolest vliv** na aplikaci dalšího tetování u nikoho z respondentů, ani nikdo z dotazovaných **nepodstoupil** další tetování **jen** pro touhu znovu **prožívat bolest**. Většina respondentů ale také uvedla, že žádnou bolest necítila. Otázkou však zůstává, zda dotazovaní chlapci odpověděli upřímně.

5. Jak spokojenost s prvním tetováním ovlivní aplikaci dalšího tetování?

Respondentům sice záleželo na vzhledu jejich tetování, ale **kvalita zpracování motivu** tatérem **nemá vliv na podstoupení** či plánování **dalšího tetování**, jelikož dvě respondentky si i **přes nespokojenost** s provedením některých svých tetování, **nechaly aplikovat nové motivy**. **Většina** respondentů však **byla** se zpracováním motivu velmi **spokojena** a nikdo neuvedl, že uvažuje či uvažoval o tom, že si nechá tetování odstranit. Z toho vyplývá, že **nespokojenost** s tetováním **není** vnímána jako **důvod** k jeho **odstranění**, poněvadž se tyto špatně zpracované motivy dají například překrýt jinými motivy.

6. Jak dlouho se adolescenti rozhodují o aplikaci tetování?

V procesu tetování **respondenti zvažovali** hlavně **motiv** tetování, jeho **barvu, umístění** apod. a následně si **vybírali** tetovací **salón**, například **na základě recenzí** či dostupnosti. Jedná se o ozdobu na celý život a této skutečnosti by měla odpovídat i doba rozhodování, trvající adekvátně několik měsíců. O to více překvapující je skutečnost, že **kromě dvou respondentů, kteří měsíce až roky zvažovali**, zda podstoupit aplikaci tetování, **se všichni respondenti rozhodli** pro tetování **během jednoho měsíce**. Dle některých dotazovaných, zabralo nejvíce času získávání souhlasu rodičů, bez kterého by nezletilí jedinci nemohli aplikaci tetování podstoupit. Délka rozhodovacího procesu byla ovlivněna silnou touhou nechat se tetovat a podstoupit tento proces co nejdříve.

7. Proč si adolescenti zvolili tyto motivy k vytetování?

U **pěti** ze šesti respondentů **mají** jejich minimálně první vytetované **motivы hlubší význam** pro majitele. U jedné respondentky například **slouží tetování jako vzpomínka** na blízkého člověka, který již zemřel. V **jediném případě** jde jen o **motivы**, které **se** respondentovi **líbily**. Většina dotazovaných podstoupila aplikaci tetování primárně kvůli sobě a **viditelnost** jejich **motivů** pro ostatní tak pro ně **nebyla důležitá**. Význam tetování může ovlivnit například i sociální prostředí, ve kterém se jedinec vyskytuje.

V jednotlivých **stylech tetování** se **nikdo** z účastníků výzkumu moc dobře **neorientuje** a nedá se tedy tvrdit, že by se těmito styly nechali respondenti inspirovat k motivu svého tetování.

8. Jaké pocity měli adolescenti bezprostředně po procesu tetování?

Vnímání pocitů je velmi individuální. Odpovědi respondentů, týkající se jejich emočního prožívání se velmi lišily. Respondenti po **procesu tetování** prožívali převážně **pocit výjimečnosti, radosti, volnosti, štěstí a vyššího sebevědomí**, existoval však rozdíl v jejich intenzitě. Obecně můžeme říci, že vnímání emocí u mladších jedinců bylo oproti ostatním respondentům označeno za velmi silné, z důvodu stále probíhající puberty. Objevili se ale i **respondenti**, kteří například během procesu tetování z neznámých důvodů, **nezažili žádný** z těchto **pocitů**. Jak bylo uvedeno výše, **nikdo** z dotazovaných svého činu **nelituje**.

5 DISKUZE

V této kapitole budu své výsledky z výzkumné části porovnávat s jinými výzkumy, též zkoumající fenomén tetování.

Rossmannová (2011) ve svém výzkumu v rámci bakalářské práce na téma „Motivace ke zdobení těla u studentů VŠ“ zjistila, že v motivaci ke zdobení těla u studentů VŠ převažují vnitřní faktory, jelikož její respondenti označili jako důvody vedoucí k tetování například projev osobnosti, zalíbení v tetování, nebo jim tetování sloužilo jako památka na významnou životní událost. S tímto výsledkem se shodovaly i mé závěry. Většina mých respondentů totiž některé z těchto důvodů také uvedla. Překvapilo mě tedy, že v dnešní době se většina těchto dospívajících nerozhodla pro tetování pouze na základě naplnění určitých konvencí jejich sociální skupiny. V souhrnu tedy lze říci, že jak u adolescentů, tak u jedinců na konci adolescence a na začátku rané dospělosti převládají vnitřní motivy k tetování.

Resenhoeft, Villa a Wiseman (2008) ve své studii zjistili, že tetování posiluje jedincův pocit jedinečnosti a tak podporuje i jeho zdravé sebevědomí. Tento závěr potvrzují i výsledky mého výzkumu, jelikož respondenti uváděli, že po procesu tetování se cítili něčím výjimeční a jejich sebevědomí tak bylo posíleno.

Naopak nemohu souhlasit s výzkumem Robertse a Ryana (2002), kteří zjistili, že u adolescentů s tetováním, dochází ve vyšší míře k násilnému chování, užívání návykových látek a u těchto jedinců se častěji vyskytují školní problémy, než u jejich netetovaných vrstevníků. Většina mých respondentů uvedla, že alkohol konzumují jen občas a až na špatný školní prospěch u jednoho z respondentů, se u nich výrazné školní problémy nevyskytují.

Ze svých výsledků mě zaujalo, že čtyři respondenti se vůbec nedomnívají, že by jim tetování mohlo v budoucnu způsobovat problémy například v zaměstnání a pouze tedy dva dotazovaní před aplikací tetování zvažovali možnost umístit například tetování na místo, které lze v případě potřeby zakrýt. Z odpovědí mladších dotazovaných bylo vidět, že žijí přítomností, takže se domnívají, že když jim tetování nezpůsobuje problémy nyní, nebude jim problémy způsobovat ani v budoucnu. Takové chování můžeme považovat za málo zodpovědné, ale souvisí se způsobem myšlení a časovou orientací adolescentů.

Během vypracovávání výzkumné části se také ukázalo, že sehnat respondenty převážně ve věku patnáct a šestnáct let je velmi náročné, jelikož většina tetovacích salónů nechce tetovat takto mladé jedince. V případě, že bych tedy ve své práci zvolila kvantitativní výzkum, domnívám se, že by se mi nepodařilo získat potřebné množství mužských respondentů, jelikož i na mou výzvu účasti na výzkumu reagoval větší počet dívek, než chlapců. Nejspíš je to způsobeno tím, že dívky jsou ve vyjadřování svých pocitů a názorů sdílnější. Pro další výzkum by tedy bylo výhodnější, zaměřit se na motivaci k tetování pouze u dívek. A také by bylo vhodné kromě rozhovoru probandovi například zadat osobnostní dotazník, zjišťující jeho temperament, který s rozhodnutím o podstoupení aplikace tetování může také souviset. Dále jsem svou práci chtěla ještě doplnit rozhovory s tatéry, setkala jsem se však s neochotou a nedostatkem času či příliš velkou vzdáleností, z tohoto důvodu jsem musela od svého záměru ustoupit. Pokud by se tedy někdo další zabýval podobným tématem, bylo by vhodné se znova pokusit o tyto rozhovory s tatéry v jiné lokalitě, než v Jihočeském kraji a v Praze.

Je ale důležité si uvědomit, že má interpretace výsledků může být subjektivně zkreslena. Navíc bylo pro respondenty občas velmi obtížné popsat své emoce, spojené s jejich tetováním, což dokazuje, že se jedná o subjektivní prožitky, těžko zobecnitelné na celou populaci. To by však vzhledem k mému malému vzorku dotazovaných nebylo možné. I přesto se mi podařilo odpovědět na předem stanovené výzkumné otázky a doufám, že tato práce poslouží jako podklad pro další studii zabývající se problematikou tetování.

6 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce zkoumala motivaci adolescentů k tetování. V teoretické části jsem se nejprve zaměřila na popis fenoménu tetování, zahrnující informace o jeho historickém vývoji až po současnost, dále jsem popsala jednotlivé styly tetování, vyskytující se v dnešní době. V další kapitole jsem vysvětlila pojem motivace a motivaci k tetování, následně jsem definovala vývojové období adolescence a uvedla výzkumy zabývající se adolescenty s tetováním.

V praktické části jsem interpretovala data, získaná z polostrukturovaných rozhovorů se šesti probandy. Pro přehlednost jsem rozdělila výsledky na motivaci k prvnímu tetování a motivaci k dalším tetováním. Poté jsem na závěr uvedla shrnutí výsledků, kde jsem odpověděla na výzkumné otázky.

Domnívám se, že se mi podařilo popsat problematiku tetování a opovědět na výzkumné otázky, týkající se motivace k tomuto způsobu zdobení těla. Motivů pro získání tetování je u dívek a chlapců více, za ty hlavní můžeme označit například potřebu získat něco, co nikdo jiný nemá a tímto způsobem se odlišit, dále ozdobit své tělo, nebo získat tělesnou modifikaci, která se dotyčnému líbí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

- Armstrong, M. L., Roberts, A. E., Owen, D. C. & Koch, J. R. (2004). Contemporary college students and body piercing. *Journal of Adolescent Health*. 35, 58-61. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-25].
- Becker, U. (2007). *Slovník symbolů*. Praha: Portál.
- Cooperová, J. C. (1999). *Ilustrovaná encyklopedie tradičních symbolů*. Praha: Mladá fronta.
- Ferguson, H., & Procterová, L. (1998). *Umění tetování*. Praha: Rebo Production.
- Ferjenčík, J. (2000). Úvod do metodologie psychologického výzkumu. Praha: Portál.
- Fiksa, R. (2006a). 11 nejčastějších otázek ohledně tetování. *Bodyart*, 1, 56.
- Fiksa, R. (2006b). Tetovací strojky. *Bodyart*, 2, 4.
- Fiksa, R. (2005a). Tetování není výdobytkem nové doby. *Bodyart*, 6, 4-5.
- Fiksa, R. (2005b). *Tetování*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press.
- Geist, B. (2000). *Psychologický slovník*. Praha: Vodnář.
- Guéguen, N. (2012a). Tattoos, piercing and sexual activity. *Social behavior and personality*, 40(9), 1543-1548. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-25].
- Guéguen, N. (2012b). Tattoos, Piercings, and Alcohol Consumption. *Alcoholism: Clinical and experimental research*, 36(7), 1253 – 1256. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-27]
- Hartl, P. (1993). *Psychologický slovník*. Praha: Budka.
- Hartl, P., & Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Praha: Portál.
- Hayesová, S. (2004). *Body painting*. Praha: Slovart.
- Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál.
- Homola, M. (1972). *Motivace lidského chování*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Johnson, P. (2006). *Dějiny umění: nový pohled*. Praha: Academia.
- Kapesní slovník cizích slov*. (2000). Praha: Ottovo nakladatelství.

- Kazandjieva, J. & Tsankov, N. (2007). Tattoos and piercings. *Clinics in Dermatology*, 25, 361. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-27]
- Kern, H., Mehlová, Ch., Nolz, H., Peter, H., & Winterspergerová, R. (1999). *Přehled psychologie*. Praha: Portál.
- King, K. A. & Vidoure, R. A. (2013). Getting inked: Tattoo and risky behavioral involvement among university students. *The Social Science Journal*, 50, 540 – 546. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-26]
- Komárek, S. (2000). *Příroda a kultura*. Praha: Vesmír.
- Koziel, S., Kretschmer, W. & Pawlowski, B. (2010). Tattoo and piercing as signals of biological quality. *Evolution and Human behavior*, 31, 187 – 192. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-26]
- Kriegelová, M. (2008). *Záměrné sebepoškozování v dětství a adolescenci*. Praha: Grada Publishing.
- Kurray, R., & Lennert, B. (2000). *Tetování Hennou*. Praha: Arkanum.
- Langmeier, J. & Krejčířová, D. (1998). *Vývojová psychologie*. Praha: Grada Publishing.
- Lžička, M. (2013). *Ve jménu módy*. Praha: Mladá fronta.
- Macek, P. (1999). *Adolescence: psychologické a sociální charakteristiky dospívajících*. Praha: Portál.
- Malá ilustrovaná encyklopedie: A-Ž*. (1999). Praha: Encyklopedický dům.
- Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., & Novák, P. (2010). *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Togga.
- Morris, D. (1971). *Nahá opice*. Praha: Mladá fronta.
- Nakonečný, M. (1996). *Motivace lidského chování*. Praha: Academia.
- Nováček, O. (1937). *Tetování a tetování*. Brno: Globus.
- Nováková, I. (2011). *Zdravotní nauka: Učebnice pro obor sociální činnost, 1. díl*. Praha: Grada.
- Plháková, A. (2003). *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia.
- Příruční slovník naučný*. (1967). Praha: ČSAV.

- Resenhoeft, A., Villa, J. & Wiseman, D. (2008). Tattoos Can Harm Perceptions: A Study and Suggestions. *Journal of American college health*, 56(5), 593-596. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-27]
- Roberts, T. A. & Ryan, S. A. (2002). Tattooing and high-risk behavior in adolescents. *Pediatrics*, 110, 1058-1063. Dostupné z <http://doi.org/bw39kd>.
- Robley, H. G. (2008). *Tetování mezi Maory*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press.
- Rychlík, A. (2005). *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*. Praha: Lidové noviny.
- Simmel, G. (1997). *Peníze v moderní kultuře a jiné eseje*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Spennemann, D. H. R. (2007). *Tetování na Marshallových ostrovech*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press.
- Sweetman, P. (1999). Anchoring the (postmodern) self? Body modification, fashion and identity. *Body and Society*, 5, 51–76. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-25].
- Stirn, A., Oddo, S., Peregrinova, L., Philipp, S. & Hinz, A. (2011). Motivations for body piercings and tattoos — The role of sexual abuse and the. *Psychiatry Research*, 190 (2), 359-363. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-25].
- Swami, V. (2011). Marked for life? A prospective study of tattoos on appearance anxiety and dissatisfaction, perceptions of uniqueness, and self-esteem. *Body Image*, 8, 237 – 244. [Dostupné též z databáze EBSCO, cit. 2014-03-27].
- Šejda, J., Šmerkovský, Z., & Göpfertová, D. (2005). *Výkladový slovník epidemiologické terminologie*. Praha: Grada Publishing.
- Švaříček, R. & Šedřová, K. et al. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál.
- Taxová, J. (1987). *Pedagogicko-psychologické zvláštnosti dospívání*. Praha: SPN.
- Vágnerová, M. (2012). *Vývojová psychologie*. Praha: Karolinum.
- Valenta, V. (2011). *Tetování a tetování*. Praha: Deus.
- Velkoborský, J. (1966). Problém tetování u kriminálních osob mužského pohlaví. *Československá psychologie*. 10(6).

Vyhláška č.137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů.

Watkins, J. (2011). *Tetování: symboly a významy*. Praha: Brána.

Wolf, J., et al. (1977). *ABC člověka*. Praha: Orbis.

Wohlrab, S., Stahl, J., & Kappeler, P. M. (2007). Modifying the body: Motivations for getting tattooed and pierced. *Body Image* [online]. 4(1). [cit. 2014-03-05]. Dostupný z WWW: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1740144506001136>>.

Znaky a symboly. (2009). Praha: Euromedia Group.

Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

PŘÍLOHY

Příloha 1: Tetovací styl Old School

Příloha 2: Tetovací styl New School

Příloha 3: Tetovací styl Tribal

Příloha 4: Japonský styl tetování

Příloha 5: Motiv portrét

Příloha 6: Motiv fauna

Příloha 7: Motiv flóra

Příloha 8: Motiv fantasy

Příloha 9: Informovaný souhlas

Příloha 10: Seznam otázek rozhovoru

Příloha 11: Ukázkový rozhovor

Příloha 1

Zdroj: <http://www.roucetattoo.cz/o-tetovani/tattoo-styly?showall=&start=1>

Příloha 2

Zdroj: <http://rattatattoo.com/eye-catching-new-school-tattoos-by-jee-sayalero/>

Příloha 3

Zdroj: <http://www.fulltattoo.com/tribal-tattoos-designs-nature-idea.html>

Příloha 4

Zdroj: <http://kerky.cz/styl/japonske-tetovani-irezumi/>

Příloha 5

Zdroj: <http://www.roucetattoo.cz/foto/verno-sediva-tetovani?start=72>

Příloha 6

Zdroj: <http://www.tetovani-motivy.cz/album/katalog-tetovani/motyl1-jpg2/>

Příloha 7

Zdroj: <http://99tattoodesigns.net/lotus-adorned-tattoo/>

Příloha 8

Zdroj: <http://www.tattoostime.com/tattoos/fantasy/page/48/>

Příloha 9

Informovaný souhlas s účastí na výzkumu k bakalářské práci

Jmenuji se Kateřina Strnadová a jsem studentkou 3. ročníku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor psychologie. Chtěla bych Vás požádat o spolupráci na výzkumném projektu, který je podkladem pro mou bakalářskou práci na téma „Motivace adolescentů k tetování“. Cílem této práce je zjistit, jaké jsou motivy k tomuto způsobu zdobení těla. Vstupem do studie pouze absolvujete rozhovor na toto téma, trvající zhruba 30 minut.

Získané údaje jsou zcela důvěrné a nebudou poskytnuty neoprávněným osobám. Účast na výzkumu je zcela dobrovolná a můžete tedy z výzkumu kdykoli bez udání důvodu odstoupit.

Svým podpisem potvrzuji, že princip studie mi byl vysvětlen, měla jsem možnost klást otázky, a proto souhlasím s účastí. Také souhlasím, aby s mými daty bylo dále vědecky (anonymně) pracováno a výsledky byly publikovány.

Děkuji.

Vlastnoruční podpis

Příloha 10

Identifikační otázky

1. Kolik je ti let a měsíců? Studuješ či pracuješ?
2. Kolik tetování máš?

Věk

3. Kolik ti bylo, když ses nechal/a tetovat poprvé (podruhé...)?
4. Proč sis zvolila zrovna tento věk pro první tetování?

Vzhled tetování

5. Je tvé tetování rozsáhlé/velké a jak moc je viditelné?
6. Na základě čeho ses rozhodl/a pro toto umístění tetování?
7. Považuješ také za důležité, aby tvé tetování bylo dobře viditelné?
8. Jaké máš tetování (víš třeba jaký je to druh či styl – př. Old school)?

Motivace k tetování

9. Co tě přivedlo k tomu, nechat se tetovat?

Proces rozhodování

10. Rozmýšlel/a ses dlouho o tom, zda si necháš tetování udělat?
11. Sháněl/a sis před tím, než ses pro tetování rozhodl/a nějaké informace o něm?
12. Vypadá tvé tetování přesně tak, jak sis představoval/a?
13. Proč sis zvolil/a tyto symboly, poradil ti je někdo nebo sis je navrhl sám/a, popřípadě si je někde už viděl/a?
14. Na základě čeho ses rozhodl/a pro tetovací studio, kde sis nechal/a tetování udělat?

Vliv okolí

15. Má někdo z tvých přátel nebo z rodiny také tetování? (Pokud ano - má někdo z tvých přátel podobné/stejně tetování?)
16. Považuješ za důležité, aby tvé tetování neměl ještě někdo jiný a bylo tedy originální?
17. Jak na tvé tetování pohlíží tvoje rodina či nejbližší přátelé?

Proces tetování

18. Jak vzpomínáš na proces tetování (jaké si měl/a při něm pocity, jak si vnímal/a bolest)?
19. Jak ses cítil/a poté, co sis nechal/a udělat tetování? Cítil/a ses třeba, že si udělala něco rebelského? Cítíš se výjimečně díky tetování? Dodává ti tetování sebevědomí?

Budoucnost

20. Uvažuješ o dalším tetování?
21. Nebojíš se, že ti tetování bude v budoucnu způsobovat problémy?

Příloha 11

Kolik je ti let a měsíců? Studuješ či pracuješ?

Je mi 18let 10 měsíců, studuji gymnázium a zároveň si přivydělávám brigádou.

Kolik máš celkem tetování?

Celkem mám 14 tetování.

Kolik ti bylo, když ses nechala tetovat poprvé (podruhé...)?

Když mi bylo půl roku 17 let. První tetování jsem si vlastně nechala udělat na podzim a druhé v 18 letech v dubnu, takže asi půl roku prodleva, poté další v létě, takže asi za tři měsíce, od té doby každý měsíc.

Dokáže mi říci, proč sis zvolila zrovna tento věk pro první tetování?

Nebylo to dřív, protože jsem měla strach z těch rodičů. Ten rok jsem si zvolila, protože jsem čekala, že v 17, už bude mít rozum, dlouho jsem váhala, protože jsem věděla, že to bude na celý život. Poté mě tam dovedlo také to, že ta kamarádka tam šla a řekla mi, ať jdu s ní. Zpětně nelituji, že by to bylo moc brzo, jsem ráda, že jsem to vydržela tak dlouho.

Myslíš, že kdyby ti tenkrát kamarádka neřekla, ať jdeš s ní, že bys s tetováním počkala?

Kdyby tam ta kamarádka nešla, tak bych s tím možná i počkala i do těch 18 no, tento věk pro mě byl mezník.

Je tvé tetování už od začátku rozsáhlé či velké? Nebo je tvé další tetování menší?

Ted' už určitě větší, mám hodně potetované nohy. Nejprve jsem měla malinké, ale hned to druhé, je asi největší, co mám.

A označila bys všechna svá tetování za dobře viditelná pro ostatní?

Jak u čeho. Ted' to neberu, tak aby to nebylo vidět, protože u mě je to už ted' stejně jedno. Dříve jsem měla limity, říkala jsem si, že na ruce nepůjdu nebo na nohy níž, ale ono se to postupně pak zbourá ty bariéry.

Považuješ také za důležité, aby tvé tetování bylo dobře viditelné?

To asi ne, abych se nechala tetovat na nějaké místo, jen aby to tetování bylo vidět, tak to ne.

Říkáš, že většina tvého tetování je dobře viditelná, ale máš třeba i nějaké tetování, které nechceš, aby někdo viděl?

Ano, některé mám vyloženě pro mě, nebo aby byly vidět mín (nepřeje si zveřejňovat).

Na základě čeho ses rozhodl/a pro umístění prvního tetování?

To první jsem chtěla na krk, protože mi tam musí sedět ten motiv, aby to tam tak nějak pasovalo a také jsem ho vybírala také podle toho, aby to nebylo tolik vidět, protože ten krk se za tričkem schová a málo kdo to vidí.

A u dalších tetování?

U druhého jsem také váhala, to mám na stehně, takže jsme si stejně říkala, že až budu stará, tak nebudu nosit krátký sukně nebo kraťasy. Pak jsem si třetí nechala dát na druhé stehno a pak jsem to porušila tou rukou. To už jsem to podle názoru ostatních přehnala tenkrát, protože to už je něco, co člověk v práci neschová. Já si ale myslím, že práci, ve které by to mělo vadit, mít nebudu. Takže tam už jsem překonala jednu bariéru. A pak ten obličej.

Máš nějaká místa, kam by ses nenechala tetovat?

Měla jsem, ale postupně jsem od nich upouštěla.

A máš tetování v nějakém určitém stylu? Orientuješ se v nich

Nějak se v tom trošku orientuju, ale neberu to tak, že bych to měla podle nějakého stylu. Takže mi ty tetování k sobě jakoby neladí.

Co tě vlastně přivedlo k tomu, nechat se tetovat?

Vždycky jsem dělala „bordel“ od mala a vždycky jsem chtěla být trošku jiná, takže jsem v 15 letech začala s piercingy, takže jsem se asi potřebovala nějak odlišovat tenkrát. Je lákavé mít něco, co nikdo jiný nemá. Je to taková závislost. Říká se, že člověk si buď udělá jedno a zůstane u něho anebo pokračuje dál a já jsem ten druhý případ. Navíc, když člověka baví kreslit, plátno má jako své tělo.

A rozmyšlela ses dlouho o tom, zda si necháš první tetování udělat?

Rozmyšlela jsem se určitě měsíce, první tetování mám například vymyšlené od 14 let. Ale třeba, když se učím na sobě, tak to jsou věci, které třeba potřebuji jen nacvičit, takže třeba linky, takže to smysl nemá.

A změnila se například tato doba rozmýšlení u dalších tetování?

Další tetování jsem měla vymyšlené od 15 let, takže je to různé. Ale u těch dalších se člověk už tak dlouho nerozmýšlí, protože ví, do čeho jde. A pak mám také jedno, když jsem byla opilá.

Sháněla sis před rozhodnutím nechat se tetovat, nějaké informace o něm?

Tenkrát jsem hledala, jestli to bolí a takové ty klasické otázky, kde to méně bolí atd. Ale že bych o tom něco zjišťovala, to asi ne. Jenom takové to základní, jak se o to starat. Ale pouze u toho prvního, než jsem věděla, co to všechno obnáší. Četla jsem trochu o historii, ale asi bych se bála to podstoupit dřívější metodou, přijde mi to zajímavé ohledně těch dřívějších kultur.

Vypadá tvé první tetování přesně tak, jak sis představoval/a?

U prvního ano, protože se jedná o malinký křížek na zádech, u kterého asi není, co zkazit.

A tvé další tetování taky?

No jednou byl opilý kamarád, který je taky celý potetovaný a tenkrát mě „ukecal“, ať to zkusíme spolu, takže jsem si udělala dvě na nohou a teď jsme najednou měli ten strojek v ruce a on, že to chce zkusit taky, tak jsem mu půjčila nohu svojí a mám tam takovou nedodělanou včelu, takže vím, že to předělám, že to není problém to většinou překrýt. Ale spokojená s tím nejsem.

Proč sis zvolila tyto symboly, poradil ti je někdo nebo sis je navrhl sama, popřípadě si je někde už viděla?

Křížek, protože jsem věřící a chtěla jsem, aby to první mělo nějaký význam pro mě. Křížek jsem viděla na někom jiném a inspiroji se tím, ale jinak si návrhy kreslím sama.

Mají i tvé další tetování nějaký význam?

Víceméně jo, až na to, co jsem trénovala já nebo včela od opilého kamaráda. Tetování mi sice nenavazuje, ale vždycky se jedná o jeden příběh, např. od dvanácti let šiji, takže mám tetování s nůžkami, jinak to tetování vystihuje nějakou mojí vlastnost, př. motiv přesýpacích hodin – jsem orientovaná na čas.

Na základě čeho ses rozhodla pro tetovací studio, kde sis nechala tetování udělat?

První dvě tetování mám z oficiálně vedeného studia, dostala jsem se tam přes kamarádku. Nevěděli jsme tenkrát, kde by nás potetovali bez souhlasu rodičů, protože naši jsou hodně proti tomu. Také to bylo na základě ceny, protože tam je to levnější. A pak recenze ostatních – internet, známí.

Má ještě někdo další kromě této kamarádky z tvých přátel nebo z rodiny také tetování?

Jo, ale málo. Neznám nikoho, kdo by byl tak, jako já. Mám kamaráda, ale ten není odsud, takhle z místních nikoho. Myslím, že z rodiny vůbec nikdo

A má někdo z těchto přátel podobné/stejně tetování jako máš ty?

Ne to určitě ne.

Považuješ tedy za důležité, aby tvé tetování neměl ještě někdo jiný a bylo tedy originální?

Jako podobné tetování určitě někdo má, protože mám motivy, které se teď dost tetují, třeba růže. Mně se třeba lidí nějaký motiv, ale nakreslím si to všechno sama, takže to zpracování je originální.

A jak by ses cítila, kdyby měl někdo úplně stejné tetování, jako máš ty?

To by se mi asi hodně nelíbilo. Kdyby to měl na stejném místě a stejný motiv, tak bych na něho byla pěkně našťvaná.

A jak vzpomínáš na první proces tetování?

Byla to otázka dvaceti minut. Mně se splnil sen po nějakých třech letech, takže jsem byla unešená z toho a měla jsem radost. A musela jsem se chlubit samozřejmě.

A jak si vnímala bolest?

První nebolelo, ale pamatuji si, že jsem byla hodně vyplašená, protože jsem tam byla s kamarádkou, která šla taky na první a šla přede mnou, ale měla to na jiné místo, než já, já to měla na zádech a ona na bok, kam to bolí očividně hodně, protože mi brečela a tiskla mi ruku, takže jsem z toho byla hodně vyklepaná. A pak na mě koukala, protože když mě začal dělat ten krk, tak já to vůbec necítila. Mám asi vyšší práh bolesti, seděla jsem, koukala na televizi a nevěděla jsem, jestli už se začalo. Mysleli si tenkrát, že držím, abych nevypadal hloupě. Ne, že bych na to měla nějaké špatné vzpomínky, mě to fakt nebolelo.

A u dalších tetování jsi měla stejné pocity nebo se něco změnilo?

U těch dalších jsem z toho taky pak měla radost, ale tenkrát samozřejmě větší. A bolest se ani u ostatních nezměnila. Nic jsem necítila skoro, jen takový nepříjemný pocit kolem kloubů a tak.

Jak ses cítila poté, co sis nechala udělat své první tetování? Cítila ses třeba, že si udělala něco rebelského? Nebo ses cítila výjimečně díky tetování a dodalo ti třeba sebevědomí?

Cítila jsem se určitě výjimečně a myslím, že mi i dodává sebevědomí. Myslím, že to je stejný jako když si někdo nechá udělat nový účes. Pro mě je to něco, co já si myslím, že je pěkné.

A u dalších tetování jsi cítila stejné pocity?

Ne, teď už mi to tak nepříjde, to bylo hlavně u toho prvního. Ale pořád se mi všechna moje tetování líbí a jsem za ně ráda. Rozhodně ničeho nelituji. Jen už to prožívání není tak intenzivní.

Proč myslíš, že tomu tak je?

No protože už jsem to zažila tolikrát, že už to se mnou nemůže pokaždé tak zamávat. Teď už si ty další tetování také nedělám kvůli nějakým dobrým pocitům, ale protože mám svojí představu, jak bych chtěla vypadat a snažím se jí naplnit. Těchto čtrnáct tetování je pro mě zatím málo, ale na obličej už si nenechám. Do pěti let chci určitě rukávy.

Takže určitě uvažuješ ještě o dalším tetování?

Uvažuji o dalším, ono když se tím chci vlastně živit, tak by to stejně asi jinak nešlo, protože je to nejlepší trénovat na sobě, ale ne teď v blízký době, mám nějaké návrhy, ale chci to teď trochu zmírnit tu rychlost, protože bych byla ráda, aby na mě bylo ještě nějaké volné místo. Spíše kreslím, vždycky jedno roční období trávím kreslením a poté to postupně realizuji, takže teď mám fázi kreslení.

A nebojíš se třeba, že ti tvá tetování budou v budoucnu způsobovat problémy?

Kdybych si myslela, že jo, tak do toho určitě nejdu. Nebo jdu na místa, které nebudou vidět. Tohle jsou primární věci, které člověk zvažuje, než si to tetování nechá udělat. Přemýšlela jsem nad tím už v sedmnácti letech, i když jsem vymýšlela velké blbosti. Když se to tak vezme, co já chci v životě dělat, tak si myslím, že by to vadit nemuselo. Ani si nemyslím, že je to takový problém v téhle době. Já se třeba hodně bála, že s tím obličej vyjdu a lidi budou koukat blbě, ale vůbec mi to nepříjde, ale schválně to sleduju, protože ho mám asi tři týdny teď čerstvý.

A jak na toto tvé tetování pohlíží tvoje rodina či nejbližší přátelé?

Starší generace v rodině je věřící, nejbližší rodina ne – první tetování s tím se ještě smířili, je to malé, decentní (tenkrát řekla, že mi to dal přítel k vánocům), u druhého byla mamka týden naštvaná, ale poté se s tím smířila a řekla, že už dost. U třetího začali vyhrožovat, že mě vyhodí, kvůli tetování z domu, ale říkali mi to i dříve, tak jsem to přestala brát vážně. Pak jsem přišla se čtvrtým a šla jsem z domu. Od té doby se s tím mamka nemůže smířit, tatka to tak jako bere. Je to půl roku.

I tak svého tetování nelituješ?

I když hlavní a jediný svár je tetování, určitě bych udělala to samé ale, i když by mi vyhrožovali, asi by mi vadilo nechat si řídit život podle mamky. Nemám v plánu si to nechat odstranit, a nemyslím si, že by mě k tomu někdo v budoucnu donutil, dokázala bych kvůli tomu obětovat i tu rodinu, jak je vidět.